

DEBRECZENI UJSÁG

HAJDUFÖLD

Csillagzó ára egy óra 3 P. negyedévre 9 P.
Egyes szám tri hétköznap 10 fill., vasárnap 20 fill.
Kiosztóhely: Kossuth-utca 3. szám, 1. emelet.

Felolós szerkesztő
Vitéz KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

Szerkesztőség József kir. herceg-utca 16. szám
Telefonszámok: Kiadói: 41.
Szerkesztőség: 3-48 — (éjtel 8-37.) Nyomda 3-47

Lemondott MacDonalld és nemzeti kormány alakult Angliában

Hello Jimmy!

Amíg mi, szegény magyarok gondbarázdálta homlokkal, aggodalomtól kábult aggyal figyeljük, mit hoz az új kormány, a kölcsön, mit rejt a jövő, a holnap, ő nekik más szenzációt hozott szerencsésebb végzetük. Két napon keresztül hasonfeküdtek egy szimpatikus ifju előtt, róla irtak, cikkeztek, nyilatkoztatták, lefotografálták előlről és hátulról, autogrammért ostromolták, kezét rázták vele, hátbaverték kedélyesen — és megpróbálták üzleteket kötni vele.

Hello Jimmy! Ettől a harci kiáltástól zajlott vasárnap és hétfőn a pesti szabadelvű közvélemény. Megérkezett, akár Chevalier, Chaplin, vagy más komédiás a filmnek, a szimpatikus Jimmy Walker, — ha valaki netán nem volna vele olyan bensős viszonyban, mint Ince Sándor, vagy a színházi hírlapírásnak többi egyedei, — azt is megmondjuk: ez a Jimmy New-York polgármestere.

Erről a ménkü nagy városról sokan tudják, hogy ott vannak a legmagasabb felhőkarcok, no meg kikötőjében a Szabadság-szobor. Itt emelték hőszívű hajdanvolt honfitársaink példátlan önzetlenséggel azt a bizonyos másikk szobrot is, szegény Kossuth apánkét, amely rövid „használat” után olyan szépen szerterepedt. És talán ez a legjellemzőbb erre a tömördek városra, amelynek szelleme korruptabb, mint az összes metropolisoké együttvéve és ahol a rendőrséget szelében vadolják, hogy egykézre dolgozik a lőrheft gangsterek alvilágának banditáival.

Ezen a városon uralkodik a rokonszenves Jimmy, a Tammany Hall szervezetének támogatása révén. Ez a Tammany Hall olyan intézmény, mondjuk társadalmi alakulat, amely kiírhatná cégére a köztudomású tény: *szövetkezet a jámbor adófizető polgárság kizsákmányolására...*

Erthető, hogy a kellemes Jimmyt örült lelkesedés és tisztelet fogadta Pesten. De igyekezett rá is szolgálni erre az áhíttára. Mint a liberális sajtó csemesegve regisztrálja, a nagy férfiu megérkezése után azonnal egy lokálba hajtatott, ahol harsány Hello Jimmy-zés mellett gint fogyasztott, szempontint dobált, parketten

táncolt hivatásos éjjeli pillangókkal, asztal alá bujt a hólapda pergetőz elől, kosarat tett a fejére, egyszerűen bohém volt, mint egy színházi ügynök, közvetlen, mint egy cowboy-film, dandy, mint egy Menjou, aranyos, mint egy vidéki szubrett, — egy cuki fiu volt, *egy igazi pesti jampec a New-Yorkból.*

Nagy kedvünk volna megkérdezni, mi az ördögöt hozták ide Pestre ezt a Jimmyt? Azért, hogy léha viselkedésével, költekezésével, izléstelen mulatozásával, simplex bókjaival provokálja az amugy is halálra keseredett magyar közvéleményt? Kinek, minek volt szüksége arra, hogy

itt fals képet adjon egy koldus városról a leggazdagabb világközpont anyagiakban duskáló stróhmann-podesztájának? Mi a hasznunk abból, ha a tisztelt Tammany Hall berkeiben, amikor a tilalmas alkohol mellett újabb hadjárat terveit kovácsolják a newyorki polgárság zsebe ellen, majd odavetheti Jimmy, ugy mellékesen: Hello boys, Bukarestben, azaz Budapestben lehet csak igazán finom gint inni...

Aki ismeri az Unió prezidentiális államrendszerét, az jól tudja, hogy a newyorki polgármester politikailag nulla. Senki sem kérdi meg nemzetközi ügyek intézésénél, közéleti sulya semmi. Itt

jártanak Magyarország semmi hasznát nem látja. Azok a fezőrök, vigécek, nemzetközi színházi vállalkozók, akik az ilyen Jimmyk ideinvitálásával próbálnak zsíros boltokat kötni, kiméljenek bennünket az elajta vizitektől, amelyeket amugy is hiába próbálnának nemzeti misszióvá magasztosítani.

A Jimmy látogatásának legfeljebb Ince Sándor örül, meg az éjjeli mulatók, amelyeknek publikuma örvöngve ünnepli az attrakciót. A magyar közönség azonban bosszus idegenkedéssel nézi az ilyen lokálendéget s legfeljebb egy izenete van számára:

— Hello Jimmy! Eredj vissza oda, ahonnan jöttél!

LETETTE AZ ESKÜT A KÁROLYI KORMÁNY

A miniszterelnök programbeszéde és Bethlen István felszólalása után az egységspárt egyhangulag bizalmat szavazott gróf Károlyi Gyulának

Távozó miniszterek bucsuja — Változatlan marad a kormányzat bel- és külpolitikája

Csültörtőkön mutatkozik be a parlamentben az új kabinet

Magyarország új miniszterelnöke Károlyi Gyula gróf, akinek rátermettsége, puritán egyénisége s politikai népszerűsége eddig is országsszerte ismeretes volt, vasárnap délelőtt befejezte a kormányalakítással kapcsolatban még fűzőben maradt tárgyalásokat. Általános a meggyőződés, hogy az új miniszterelnök vas-kézzel tör le minden árdragító törekvést s olyan megmozdulást amely a mostoha gazdasági helyzetet a maga önző céljaira szeretné felhasználni. Politikai körökben úgy tudják, hogy a takarékoság nagy munkáit csakis Károlyi Gyula képes végrehajtani s ezért a vasárnapi tárgyalások eredményei amelyeket teljesen sikerre vezettek, mindenütt megnyugvást hoztak a közvéleménynek.

Az új kormányt, amely hétfőn délelőtt tette le Magyarország Kormányzóinak kezébe az esküt Károlyi Gyula gróf szerencsés kézzel válogatta össze, amennyiben az új miniszterek egyetől-egyig a takarékosági politika legkiválóbb reprezentánsai. Ernst Sándorról, aki a népjóléti tárcán kívül a közoktatásügyi miniszterséget is vállalta, országsszerte köztudomású, hogy a két tárca

tulnéretezésének leépítése tekintetében feltétlen garanciát jelent. Walkó Lajos pénzügyi kapacitása a külpolitikai kapcsolatok kiépítése terén olyan értéket képvisel, hogy közreműködése a mai nehéz gazdasági viszonyok között rendkívül előnyére szolgálhat az országnak. Ehhez járul még az az örvendetes körülmény is, hogy a pénzügy minisztérium vezetésével megbízott Vargha Imre államtitkár egyike a magyar pénzügyi élet gyakorlati szempontból legkitűnőbb vezérferfiainak.

Vitéz Jákfal Gömbös Gyula honvédelmi miniszter s a vele teljesen azonos mentalitású vitéz Keresztes Fischer Ferenc belügyminiszter a maguk intranzigens meggyőződésével a belső rend biztosításának erős és rendíthetetlen oszlopai. Ivády Béla, mint a magyar agrárügy egyik legalaposabb ismerője a legnehezebb háborus időkben a zavaros helyzetekből való kibontakozás lehetőségeinek gyors felismeréséhez szerzett tapasztalatokat. Zsitvay Tibort és Mayer Jánost, akik Ernst Sándorral, vitéz Gömbös Gyulával és a miniszterelnökkel együtt a régi kabinetnek is tagjai voltak felesleges az olvasók-

zönségnek utólag bemutatni, mert mindenki érzi, hogy tudásukkal és agilitásukkal most is erősségei lesznek az új kormányznak.

Gróf Károlyi Gyula kabinetalakítási tárgyalásai a szombati kedvező fordulat után gyorsan haladtak a kibontakozás felé. Szombaton éjszaka már ismeretessé vált a végleges miniszteri lista is és mindössze a pénzügyminiszteri tárca betöltése maradt nyitott kérdésként. Erre vonatkozólag azonban vasárnap úgy döntött Károlyi Gyula gróf, hogy a tárca vezetését Vargha Imre pénzügyi államtitkár bizza, de ideiglenesen maga Károlyi Gyula szerepel mint pénzügyminiszter.

Az új kormány kinevezése a hivatalos lapban

A Budapesti Közlöny hétfői rendkívüli száma közölte a Bethlen-kormány felmentéséről és a Károlyi-kabinet kinevezéséről szóló kormányzó magas kéziratokat. A Kormányzó elsősorban gróf Bethlen István volt miniszterelnököt, mint aki a magyar történelem egyik legnehezebb korszakában tíz évig folytatott ered-

12 oldalas lap ára 10 fillér

ményes, önzetlen és odaadó működést, részesítette a legteljesebb elismerésben. A lemondott kabinet többi tagjaiból szintén külön-külön búcsúzik el a Kormányzó és meleg köszönetét nyilvánítja nekik. Ezután következik a Károlyi Gyula grófhöz intézett kézirát.

A Károlyi kabinet

Az új kormány a következőképpen alakult meg:

Miniszterelnök: gróf Károlyi Gyula.

Külgyminiszter: Walkó Lajos.

Bellügyminiszter: vitéz Kereszt-Fischer Ferenc.

A Károlyi kormány eskütétele a Kormányzónál

Az új kormány tagjainak eskütételéről a következő hivatalos közleményt bocsátották ki:

A kormány eskütétele ma délután 12 órakor folyt le a királyi várpalota szertartástermében, az alkotmányos szokásoknak megfelelő ünnepélyes formák között. Először gróf Károlyi miniszterelnök tette le az esküt a Kormányzó előtt. Az eskütételnél az eskümoniat Zsitvay Tibor igazságügyminiszter olvasta. Mint zászlósúr

Igazságügyminiszter: Zsitvay Tibor.

Földművelésügyi miniszter: Ivády Béla.

Kereskedelemügyi miniszter: Kenéz Béla.

Honvédelmi miniszter: vitéz Gombóczy Gyula.

Vallás és közoktatásügyi miniszter: Ernst Sándor.

A kisgazdálgyek tárcanélküli minisztere: Mayer János.

A pénzügyminiszterium ideiglenes vezetésével a miniszterelnököt, a népjóléti miniszterium ideiglenes vezetésével pedig Ernst Sándor vallás- és közoktatásügyi minisztert bízta meg a Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

A Kormányzó.

rem, hogy tartások meg ezt az időt jó emlékezetekben s tartások ki a jövőben is a nemzet mellett és azoknak a nagy eszményeknek szolgálatában, amelyeknek mindannyian szolgálai kell, hogy legyünk.

A teremben lévő megújuló ellen-

zésben részesítették gróf Bethlen István, aki ezután sorra kezelt fogott volt munkatársával, búcsút vett tőlük s visszavonult dolgozószobájába. Hét óra délelőtt búcsúztak el miniszteriumuktól Klebelsberg Kunó, Szcitovszky Béla, Bud János és Werkerle Sándor volt miniszterek is.

Az új kormány programot adott az egységspárt értekezletén

Budapest, augusztus 24.

A Keresztény és keresztény kisgazda, földműves és polgári párt ma este a párt klubhelyiségében értekezletet tartott, amelyen igen nagy számmal jelentek meg a párt tagjai. Hét órakor vonult be a tanácskozóterembe Pesthy Pál elnök vezetésével az új kormány, élén gróf Károlyi Gyula miniszterelnökkel. A kormány tagjait terembe lépésükkor a jelenlevők lelkesen megéljenzették és a régi kormány tagjai gróf Bethlen István gróffal együtt melegen üdvözölték a miniszterelnököt és a minisztereket.

A Bethlen-kormány búcsúztatása

Pesthy Pál elnök nyitotta meg az értekezletet.

— Sajnálatos kell bejelentnem a pártunk — mondotta —, hogy Bethlen István gróf (az értekezlet tagjai hosszantartó éljenzéssel ünnepelték Bethlen István) és kormánya 19-én beadta lemondását a Kormányzónak, aki azt el is fogadta. Ugy érzem, hogy a mai pártértekezlet Magyarország történelmében egy korszakot zár le. Ez a korszak a csonkaország felépítésének, berendezésének korszaka volt. Ebben a pillanatban nem búcsúzom Bethlen Istvántól (Ugy van, ugy van!

Gróf Károlyi Gyula a közterhek igazságos megosztását igéri

Eljenzés közben kezdte meg beszédét gróf Károlyi Gyula miniszterelnök.

— A vezetésem alatt álló kormány — ugymond — azért alakult meg, hogy az országot súlyos pénzügyi és gazdasági helyzetéből megfelelő, mindent felölelő program alapján kivezesse. A kormány meghatározott feladatok végrehajtására vállalkozott és erős, alapos reményekkel kezdi meg munkálkodását.

Az államháztartás egyensúlyának biztosítása elengedhetetlen feltétele az ország gazdasági életének. Ennek biztosítása minden eszközzel elrendő. Ezen egyensúly biztosítása szükségessé teszi egyfelől a kiadások apasztását, másfelől a jövedelmek fokozását. Az első a kiadások apasztása. Az

államháztartás egész vonalán a jövedelmek fokozása, bizonyos adók emelése. Ezekre vonatkozó részletes terveket és javaslatokat a kormány a 33-as bizottság legközelebbi ülésén előterjeszti. A kormánynak azt kell elérnie, hogy a teher ne legyen elviselhetetlen. *Az ország össztlakosságát arról kell meggyőznünk, hogy a terhek mindenki vállán igazságosan és arányos egyenlőséggel nyugszanak.* Valutáris helyzetünk feljavítására minden lehető eszközt fel kell használnunk. Az erre vonatkozó tervek is elkészültek. Kötelessége a kormánynak a közrendet az egész országban fenntartani és biztosítani. Ennek pedig egyetlen helyes módja az, hogy inség, nyomor ne legyen az országban.

Csültörtökre összehívták a képviselőházat

Budapest, augusztus 24.

A Ház augusztus 27-én, csültörtökön délelőtt 10 órakor ülést tart, amelyen az új kormány bemutatkozik és Károlyi Gyula gróf miniszterelnök ismerteti a kormány programját.

Az új kormány bemutatkozása a 33-as bizottságban

Az új kormány tagjai közül többen már hétfőn átvették hivatalukat. Károlyi Gyula gróf kedden délelőtt jelenik meg a miniszterelnökségen, ahol fogadja a tisztviselői kar üdvözlését.

Ernst Sándor kedden délelőtt veszi át hivatalát a kultuszminiszteriumban.

Az új kormány kedden délután tartja első minisztertanácsát.

A 33-as bizottság keddi ülésén ismerfeti Károlyi Gyula gróf a gazdasági helyzet megjavítása érdekében szükséges terveit. Ezen az ülésen kerülhet sor az ötos albizottság megválasztására is. Elnök valószínűleg Teleszky János, tagjai pedig Egy-

Aurél, Lakatos Gyula, Eszterházy Mór, gróf és Kállay Tibor eszterházy Rassay Károly lesznek.

Ugron Gábor, mint a takarékoskást bizottság elnöke és Magyar Zoltán kormánybiztos is. részt fognak venni az ötos albizottság munkájában.

Bethlen István búcsúja miniszteriumától

Gróf Bethlen István hétfőn délelőtt 11 órakor a miniszterelnökség fogadótermében búcsúzott el a tisztviselői kartól. Ennek nevében Daróczy Kálmán államtitkár emlékezett meg Bethlen gróf érdemeiről, aki köszönetet mondott a búcsúszavakért s a többek között ezeket mondotta:

— Több mint tíz éven keresztül vezetem az ország sorsát teljes felelősséggel, de a ti segítségetekkel.

— Mindig büszke leszek erre a tíz évre. Büszke leszek, mert azt tartom, hogy nem meddő és nem diestelen korszakot éltünk át. Meggyőződésem, hogy eszményeket szolgáltunk és eszményeken keresztül a nemzetet. Annak, hogy e szolgálatot a nemzetnek teljesíteni tudtam, nem utolsó oka az, hogy olyan tisztviselők élén állottam, mint amilyen a miniszterelnökség tisztviselői kara.

— Mindig hü, becsületes és kitartó munkásai voltak azoknak az eszményeknek, amelyeknek szolgálatában álltam én is s amelyeknek szolgálatába kell állnunk mindnyájunknak a jövőben is. Búcsúzom tőletek s ké-

Legnemesebbet

nyújtuk,

amit magyar borokban csak nyújtani lehet

Csemege bor

különlegességünkkel, a mely pompás illatával, aranyos színével, tökéletes bukéjával, hasonlíthatatlan aromájával a jók között legjobb.

Kontsek Géza k. r. t.

Traktor-, autó- és cséplőmotor

Gyújtómágnes javítások

accumulátor töltést és javítást gyári jóllással végez.

Bosch szolgálat

Debrecen, Széchenyi-utca 24. szám.

Írógép bérlet

olcsó havi díj mellett

HURAY Iparkamara épület

Verböczi-ú. 2. T.: 17-93.

Változatlan marad a magyar külpolitika

Ami a most megalakult kormány külpolitikai szándékait és célkitűzéseit illeti, meggyőződésem szerint a Bethlen István és Walkó Lajos által folytatott külpolitika helyes volt. Ezt a külpolitikai irányt és célkitűzést igyekszem csekély erőmből tovább szolgálni, s ugyanazon akarok továbbhaladni. Ennek folytán tovább törekvünk az Olaszországgal kiépített, állandóan erősödő baráti viszony zavartalan ápolására. Ezen barátságunk békés természetét felismerték immár a többi országok is és éppen ezért ezen olasz-magyar barátság nem akadályozza meg azt, hogy változatlanul megmaradjon viszonyunk Németországhoz, hogy Franciaországgal való viszonyunk állandóan ne javuljon és ne találjunk francia részről szívélyes megértésre és barátságra. Hangsúlyoznom kell, hogy a közelmúltban elzárt kölcsön, amelynek nagyobb részét a francia tőke jegyezte, minden kósza és tendenciózus hír ellenére politikai feltételek kikötése nélkül jegyeztelt.

Ugy Angliában, mint az észak-amerikai Egyesült Államokban mindenkor megértéssel találkozunk. Más államokkal való viszonyunkat illetően tudva van, hogy őszinte barátság fűz bennünket Törökországhoz és Lengyelországhoz és hogy Ausztriával barátsági és kereskedelmi szerződést kötöttünk és ugy politikai, mint gazdasági vonatkozásban a legjobb szomszédai viszony áll fenn közöttünk. Szakadatlanul munkálkodunk gazdasági kapcsolataink kiépítésén Németországgal, Olaszországgal, Romániával. Egyes szomszédainkkal gazdasági téren mindinkább erősödik a megértés.

A Bethlen-kormány méltatása

A lelépő kormány minden elfogulatlan magyar ember, valamint a külföldi szüneteltől el nem vakult véleménye szerint olyan értékes és nagy munkát fejtett ki az ország érdekében, amelynek a történelemben maradó emléke lesz. Örökbecsű hazafias munkáját a Bethlen-kormány csakis a két kormányzó-párt odaadó segítségével tudta megvalósítani. (Ugy van, ugy van) A két pártnak kipróbált erejére óhajt támaszkodni ez a kormány, amely azonosítja magát a nagy bel- és külpolitikai kérdésekben azokkal az elvekkel, amelyeket gróf Bethlen István kormánya és a mögéje csoportosuló két kormányzó-párt a magáévá tett. Természetesnek tartom, hogy a kisgazdatársadalom velem szemben, aki nem vett részt a pártalakításban, bizalom tekintetében tartózkodó. Nem lélek azonban attól, hogy e tartózkodás bizalomná ne váljék. Mindent el fogok követni arra, hogy bizalmu-

kat a kormány cselekedetével meg is szerezzem. (Éljenzés.) Kérem a pártot, hogy azon az alapon, amelyen Bethlen István kor-

mányát sok nehézségen átgépitte, kormányomat is támogatni szíveskedjék. (Hosszantartó lelkes taps és éljenzés.)

Bethlen István üdvözli Károlyi Gyulát

Ezután gróf Bethlen István emelkedett szólásra és a következőket mondta:

— Nekem jutott az a szerelem, hogy a párt nevében a gróf Károlyi Gyula elnökleite alatt megalakult új kormányt üdvözölhessem. Teljes meggyőződéssel és igaz szeretettel gróf Károlyi Gyula és társai iránt teszem ezt meg. (Lelekes éljenzés.) Az én elnökségem alatt állott kormány lemondott azért, hogy szabaddá tegye az utána következő kormány számára az utat, amelyet ugy látszik, hogy az ottan tornyosuló gazdasági nehézségek a politikai és egyéb szenvedélyek eltorlaszoltak. De nem futamodott meg a maga feladata elől. Nem hagyta cserben az országot és a maga pártját, hanem gondosan előkészítette azt az utat, amely uton járni kell annak a kormánynak, amely a munka végrehajtására vállalkozott.

Erős kézre van szükség

A vágányokat lefektettük, ennek a kormánynak a feladata és kötelessége, hogy a végrehajtás munkáját vállalja, ezzel a párttal és a testvérpárttal együtt — kizárólag ezekkel a pártokkal —

mert ezek a pártok biztosítják a jogfolytonosságot és az elvek folytonosságát, amelyet tíz éven keresztül itt képviseltem.

Üdvözölte ezután gróf Károlyi Gyulát, régi jó barátját, aki nem azok közül a magyarok közül való, akik akkor bátrak, amikor nincs veszély, de meglapulnak abban a percben, amikor veszélyben a haza. Károlyi Gyula hosszú ideig vezette a külügyi tárcát, ami biztosítéka annak, hogy külpolitikai téren nem lesz változás, de nincs és nem lehet változás belpolitikai kérdésekben sem, kezdve a trónbetöltésének kérdésén. Károlyi Gyula gróf maga kifejtette, hogy aki nemzeti politikát akar az országban folytatni, ezt a politikát, csak a magyar történelmi osztály és a kisgazdatársadalom összefogása építheti. A demokratikus fejlődés útján lépésről-lépésre megfontoltan kell előrehaladni. Két dologra van szükség, az egyik, hogy erőskező legyen a kormány. Gróf Károlyi Gyula — fordult Bethlen István a miniszterelnök felé — légy erős,

kezd, mert ebben az országban gyenge kézzel kormányozni nem lehet.

Bethlen István gróf ezután, mint második feltétlen szükségére, a párt összetartására és egységére mutatott rá. Hangsúlyozta, hogy a helyes irányu nemzeti politika az egységespárthoz fűződik. Eppen ezért ne engedje a párt meghonfani sorait, hanem utolsó emberig tartson ki mindenki a maga posztján. Szeretettel és bizalommal nyujtom át — fejezte be szavaival Bethlen István gróf, — a töviskoszorút gróf Károlyi Gyulának, mert töviskoszoru az, amit a mai nehéz körülmények között neki átadhatok. De ebben a mi bizalmunk és szeretetünk van, mert rendületlenül követem őt az általa kijelölt uton.

Bizalom Károlyi Gyulát

Hosszantartó lelkes tappsal ünnepelte a párt ismét Károlyi miniszterelnököt és kormányának tagjait, majd Pesthy Pál elnök határozatként enunciatla, hogy a párt gróf Károlyi Gyulát bizalommal, hűséggel és szeretettel támogatja.

Az egységespárt ma esti értekezlete után pártvacsera volt, amelyen Dési Géza köszöntötte fel Károlyi Gyula grófot. A vacserán felszólt Bethlen István gróf és Károlyi Gyula gróf miniszterelnök is, akiket a párt tagjai meleg ovációkban részesítettek.

LEMONDOTT AZ ANGOL KORMÁNY

Nemzeti kormány alakul Angliában a három vezető párt részvételével

Az új kabinetnek MacDonald lesz a miniszterelnöke, de tárcát vállal Baldwin és Lloyd George is

London, augusztus 24.

A munkáspárti kormány lemondott. MacDonald fog nemzeti kormányt alakítani, mindhárom párt tagjainak részvételével. Ugy Baldwin, mint Lloyd George kijelentették, hogy hajlandók belépni MacDonald kormányába, amelynek legalább négy munkáspárti tagja lesz, köztük valószínűleg Snowden volt kincstári kancellár és Thomas volt miniszter. Minthogy Baldwin hajlandó MacDonald miniszterelnöksége alatt tárcát vállalni, ennél fogva valószínűnek tartják, hogy a nemzeti kormányban ő lesz a főpecsétör, egyszersmind az alsóház vezére. Ugyancsak valószínűnek tartják,

hogy Lloyd George a kincstári kancellári állást vállalja, amely állásban először játszott fontos politikai szerepet. Arról is beszélnek, hogy a külügyminiszter lord Irvin volt indiai alkirály lesz, akiről mindig mint a legközelebbi konzervatív külügyminiszterről beszéltek.

A liberális vezérek sürgős tanácskozást tartottak Lloyd George betegszobájában, aki rohamosan gyógyul betegségből. Thomas volt miniszter azt mondta a sajtó képviselőinek, hogy ő is tagja lesz az új kormánynak. A nemzeti kormány valószínűleg csak 14 tagból áll, az utolsó szocialista kormány 20 miniszterével

szemben. Elettartamát már a politikai helyzet és megalakulásának célja is erősen korlátozni fogják. Egyes találgatások hat hónapot, mások hat hetet emlegetnek. Mindenesetre kizárólag a pénzügyi helyzet szanálása lesz majd a feladata. A liberálisok részvétele arra mutat, hogy a 10%-os vámok behozataláról nem lehet szó, ennél fogva a szanálás főként a kiadások leszállításáról, esetleg a fixkamatozású papírok megadóztatásából fog állani.

London, augusztus 24.

A miniszterelnöki residenciából a következő hivatalos közleményt adták ki:

A miniszterelnök, miután kinevezése alkalmából a királynak kezét csókolta Baldwin, sir Herbert Samuellel és Snowdennel a kormány személyi összetételéről tanácskozott. A kabinet nem lesz koalíciós kabinet a szó szoros értelmében, hanem az említett három párt alakult koalíciós kormány. A cél elérése után a politikai pártok újból eredeti pozícióikat foglalják el. Nemcsak az angol birodalom, hanem a civilizált világ nagyrészének kereskedelme és jóléte, a font sterling iránti jogosult bizalom épült fel és nyugszik. Hangoztatta a kommuniké, hogy ennél fogva az új kormány megtesz minden olyan intézkedést, amelyet szükségesnek tart a bizalom csorbítatlan fenntartásához.

100 éve a jót ajánljuk

Intézeti kelengye | Fehérnemű Papan-Takaró Malrác

Kardos Lászlónál

DEBRECEN.

Használatban a legolcsóbbi

Eszküvői és egyéb alkalmi csokrok, virágkosarak, koszorúk stb. a legizlésebb kivitelben, cserepes és vágott virágok, zöld szobanövények a legolcsóbban szerezhetők be

Farkas Margit virágüzletében
Ferenc József-ut (Plac-utca) 14. szám.

Rácz Marci elmegy Debrecenből

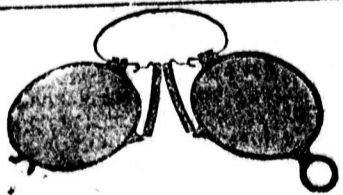
Azoknak, akik még szeretik a szép magyar nótát és a jó cigányzenét, szomorú újságot mondunk most. Rácz Marci cigányprimás augusztus 30-án elmegy Debrecenből. Vissza szerződött a nyíregyházi „Koronán”-ba. Rácz Marci távozása nagy veszteség a debreceniekre, hisz ez a csupa szív, csupa lélek primásművész, még ahhoz a nagy cigánygenerációhoz tartozik, amely a Bokák Ráczi Lacik, Radicsok nagy tradícióját követte s aki meleg szívből, tudásban, virtuóz képességben méltó is volt az elődökhez. Ráczi Marci bácsit csak azok tudják igazán megérteni és méltányolni, akiknek volt idejük, szívük hozzá, hogy úgy zárás felé, hajnal tájban együtt maradjanak vele a Bika étterem elsőtűzű lámpái alatt. Azokat a mély bánattal zengő magyar nótákat, lehetetlen régi keringőket, amiket ilyenkor játszott Marci bácsi — nem lehet elfelejteni. Ilyenkor lehetett felmérni, hogy több mint primás, igazi művész. A debreceni közönség mindenkor nagyon szerette megérteni és méltányolni Ráczi Marciit. Ha egyszer újra részánia magát, hogy ismét visszatérjen, Debrecenbe mindig szeretők, meleg szívekre fog találni.

Elgázolt a szekér egy hajdusámsóni asszonyt

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

Huszt Andrásné és Hüse Sándorné sámsóni asszonyok tegnap együtt elmentek a közeli erdőszélig, ahonnan egy-egy ölgalyfát vittek hazafelé. Utközben szembejött velük D. Szabó János szekere. Szabó — a vallomása szerint — szabályos vonalban hajtott, de amikor közvetlen közelébe ért a két asszonyt, Huszt Andrásné minden ok nélkül megállt az út közepén. Szabó most már nem tudta, hogy merre térjen és hirtelen, nehogy elgázolja az asszonyt, jobbra fordította a lovakat. A lovak ettől megriadtak és balra fordították a szekeret, amely elütötte Huszt Andrásné, akinek a lábán ment keresztül a szekér egyik kereke és súlyos sérüléseket szenvedett. Az asszony megtette a csendőrségen a feljelentést D. Szabó János ellen, aki ellen a debreceni királyi ügyészség gondatlanságból okozott súlyos testisértes vétségé miatt megindította a büntető eljárást.

Terjessze a Debreceni Ujságot

Új szemüveg

és minden optikai javítást a legolcsóbban és legpontosabban készül

CSERÉP SÁNDOR

látáserésznél, Piac-utca 21. szám (Bika-szálloda mellett).

Enyhült a Vatikán és olasz állam konfliktusa

Sikerre vezet Venturi jezsuita páter közvetítő akciója

Róma, augusztus 24. A Vatikán és fasiszta állam konfliktusában határozott enyhülés jelei mutatkoznak. Vatikáni körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak Venturi jezsuita páter közvetítő akciójának, aki annak idején nagy szerepet játszott az olasz állam és az egyház kibékülésének előkészítésében. A konfliktust előidéző körülmények felülvizsgálását most a

pápa személyesen vette kezébe és egy szűkebbkörű bizottságot nevezett ki a további intézkedések előkészítésére. Ennek a bizottságnak Gaspari és Cerretti bíborosok a tagjai, továbbá Venturi és Tomasetti prelátus. Döntő fordulatra csak a nyári hónapok elmúltával lehet számítani. Vatikáni körökben azonban erősen bízunk a béke létrejöttében.

Egymilliárd lei értékben kincstári bönokat bocsát ki Románia

Bukarest, augusztus 24. A Banca Nationala igazgatósága ülést tartott, amelyen megállapították, hogy a bankok állandóan nagyobb pénzkészleteket tartanak készletben s ez a körülmény nagyban megnehezíti a pénz normális cirkulációját. Erre való tekintettel a Banca Nationala kincstári bönokat bocsát ki egyelőre egymilliárd lei értékben, amelyek 60 napra szólnak 6 százalékos kamatozással és ezeket a kincs-

tári bönokat mint rendes fizetési eszközöket lehet használni. A bankok pénzfeltelekeit a Banca Nationala szolgálatiáik be, amelyeknek ellenében ilyen bönokat kapnak. Ezeket a kincstári bönokat a Banca Nationala bármikor beváltja 7 százalékos kamatozással. A Banca Nationala reméli, hogy a kincstári bönok kibocsátása után a bankok közötti forgalom fel fog élénkülni.

Rakovszky István meghalt

Budapest, augusztus 24. Országsszerle nagy megdöbbenést és mély részvételt keltett, hogy Rakovszky István, a régi Nagymagyarország és Csonkagyarország közelmúltjának egyik legjellegzetesebb politikai alakja a megszállott Felvidéken levő nagyselmeci birtokán meghalt. A halálhírről szombaton este érkezett az első távirat Budapestre s akkor igaz voltát még nem lehetett ellenőrizni. Vasárnap reggelre kiderült, hogy Rakovszky István abban a pillanatban, amikor éppen Budapestre akart utazni és az autóba szállt, szívszélhűdés következtében meghalt. Rakovszky István váratlan halála nagy részvételt keltett mindenfelé, ahol az öregkorában is dalolás, jellegzetesen magyar arcu politikust ismerték.

Rakovszky István hetvennégy éves volt. Pályáján mint aktív katonatiszt indult el. Ulánus kapitány volt, amikor 1896-ban a

hadserget otthagya és képviselői mandátumot vállalt. A parlamentben hamarosan feltűnt az ulánus kapitányból lett császári és királyi kamarás képviselő, aki egyre nagyobb szerepet kapott a néppártban. Félélmetes parlamenti debatter volt s tekintélye évről-évre nőtt, úgy hogy a koalíciós kormány idején, mint a néppárt alelnöke a képviselőház alelnöke lett. Mikor az alelnökségtől megvált, megkapta a valóságos belső titkos tanácsosi címet. A proletárdiktatura alatt tisztként letartóztatott. A nemzetgyűlés összehúlésekor elnökké választották meg, az első nemzetgyűlés szünetes viharai között nyugodtan elnökölt, de egy ízben összeütközésbe került a kormánnyal s ezért lemondott. IV. Károly második visszatérésekor a királyi miniszterelnökké nevezte ki. A királyi távozása után ő is három hónapig börtönben ült. 1927-ben kimaradt a parlament-

ből. Ettől az időtől fogva felváltva nagyselmeci birtokán és Budapestben tartózkodott, ahol a Szentkirályi-utca 22. számú házában volt négyszobás lakása. Az utóbbi időben sokat betegeskedett, vesebaj kinozta, de kétségtelen, hogy siettetten halálát az a politikai elszigeteltség is, amelybe került. Legbizalmasabb barátai, mint Andrássy Gyula gróf és Beniczky Ödön meghaltak. Harminc éves politikai pályáján tömördek csatát vívott, sok győzelmet aratott és sok ellenséget szerzett magának. Kétségtelen, hogy benne a régi politikai élet egyik legjellegzetesebb előharcosát vesztettük el, aki minden harcban puritán, meggyőződéses és türelmetlen magyar volt.

A vidéki teniszbajnokságok eredményei

A férfi egyes kivételével eldőlt a bajnokság sorsa

A DEAC által rendezett vidéki teniszbajnokság küzdelmei vasárnap érkeztek el a döntőig. Az eső ismét zavarta a vidéki teniszbajnokság végső küzdelmeinek lebonyolítását, de egy szám kivételével mégis sikerült befejezni a versenyt. Férfi egyes: a döntőbe jutott Rónai (Mátyásföld) és Romek (Szolnok) 4:6, 6:2 állásnál félbeszakadt a döntőmeccs. Elben a számban harmadik: Vay báró DEAC és Pető Kaposvári TSE. Női egyes: 1. Csontné Gyulai AC, 2. Dömötör Bőske DEAC, 3. Sas Márta szegedi KEAC és Koczáné (Szolnok). (Döntő: 7:5, 4:6, 6:4.) Férfipáros: 1. Rónai, MLTC—Dzurik KEAC, 2. Leitner DTE—Pető KTSE, 3. Vay báró—Göllner DEAC és Nemes János gr.—Romek (Szolnok). (Döntő: 6:2, 6:2, 7:5.) Vegyespáros: 1. Vay báró DEAC—Csontné GyAC, 3. Göllner—Böllényi Jolán DEAC és Dzurik—Sas Márta KEAC. (Döntő: 6:2, 6:3.) Egyéb számok: Kizárásos férfi egyes: 1. Farkas DEAC, 2. Nemes János gr. (Szolnok), 3. Farkas DEAC és Keppich DTE. (Döntő: 6:3, w. o.) Kizárásos női egyes: 1. Nadányiné (Berettyóújfalú), 2. Tüköriné CSAK, 3. Robinson Éva BTC és Kapronay Judit DEAC. (Döntő: 6:2, 6:0.) A jó rendezés Ziegler tanársegéd érdeme.

— Adomány egy hadiüzveg részére. A Debreceni Ujság—Hajdúföld gyűjtést indított egy nagy nyomorban sanyalódó, szerencsétlen sorsu hadiüzveg részére. A mai napon egy tisztviselő 2 pengőt küldött számára. További adományokat hálás köszönettel nyugtáz és továbbít a Debreceni Ujság—Hajdúföld kiadóhivatala (Kossuth-utca 3. I.)

Nőtlen szabósegéd, 24—30 éves, aki az angol uriszabóságban jártas, a reveranda, cimáda készítésben, a palástok készítése begykorlásában, készsége tud lenni, havi díjazás mellett örökös munkát nyerhet

Hódmezővásárhelyen Szántó József angol uriszabó és papiszabó cégnél.

Bővebb felvilágosítás Debrecenben, Tóth József angol uriszabó mesternél, Csapó-utca 59. szám.

Arany Bika Szálló Rt. Arany Bika Otthon.

10

pontban soroljuk fel

az Arany Bika Otthon előnyeit

1. Kényelmes, tiszta, világos szoba.
2. Ingyen központi fűtés és világítás.
3. Éjjel-nappal hideg-meleg folyóvíz.
4. Előzékeny, megbízható kiszolgálás.
5. Társalgó, hall, olvasó, folyóiratok
6. Lift díjtalanul éjjel is.
7. Hetenként egyszeri gőzfürdő.
8. Olcsó fehérneműmosás és javítás.
9. Kedvezményes ruhavasálás, cipőjavításról gondoskodunk.
10. Félárújegy a Vig-mozgóba.

Egy ágyas szobánál havi 50 pengőtől, két ágyas szobánál (heteként két gőzfürdőjeggel) havi 80 pengőtől.

Az OTTHON lakóinak: Reggeli, ebéd, vacsora a Bika étteremben havi 100 pengő, vagy étlap szerint, étkezéskor 20% kedvezmény. Az Otthonban megszüntettük a borraalót. Kiszolgálás címén tíz százalékot számítunk fel.

Deviza és áruhitel igénylések módja

A Magyar Nemzeti Bank a külfölddel való fizetési forgalom korlátozása tárgyában kiadott rendelet következtében szükségessé vált deviza és áruhitel igénylések vélcmenyvezését a kereskedelmi és iparkamarákra bízta. — Az igénylések igénylési lapokon történnek és pedig a devizaigénylés fehér, az áruhitel igénylés kék igénylési lappéldányokon, oly módon, hogy a felek azt három példányban átütéssel kiállítva, a kellő okmányokkal felszerelve, amelyek a devizaigénylést, valamint az áruhitel igénybevételenek jogosságát igazolják, valamint az áruhitel igénybevételenek jogosságát kellőleg igazolják, a kereskedelmi és iparkamaráknál, esetleg valamely pénzintézetnél benyújtják. A gyorsabb elintézés érdekében helyes az igénylési kérelmeknek a kereskedelmi és iparkamaránál benyújtása, mert a kamara azt véleményével ellátva, közvetlenül küldi meg a budapesti kereskedelmi és iparkamarának, ahol az igénylési kérelmekre való javaslat központosítva történik meg s ahonnan a javaslattal ellátott kérelmek a Nemzeti Bank devizaosztályának küldetnek meg.

Az igénylési lapokat a kereskedők és iparosok a kereskedelmi és iparkamaránál vehetik át.

Az igénylési lap ára, valamint a nagy dologi és személyi igénylést jelentő munka költségeinek részbeni fedezése céljából mérsékelt díjak fizetendők.

1000 pengő igénylésig	2 P
5000 pengő igénylésig	5 P
10.000 pengő igénylésig	10 P
azon felül bármely összegig	20 P

Ezen összegek az igénylés elutasítása vagy visszavonása esetén 2 P kezelési költség levonásával a félnek visszatérítetnek. A díjakat az igénylési kérelem előterjesztésével egyidejűleg kell befizetni és pedig, ha a kamaránál történik a kérelem előterjesztése, akkor a kamaránál, ha pedig valamely pénzintézetnél történik a kérelem előterjesztése, az illető pénzintézetnél. A befizetett díjakat ugy a kereskedelmi és iparkamara, mint a pénzintézetek a budapesti kereskedelmi és iparkamarához juttatják el.

A benyújtott igénylések a következő kategóriák szerint csoportosítottak:

1. a) kategória: nyersanyag vagy félgártmány oly termelés szempontjából, amely exportot idéző elő vagy pedig a fogyasztás szempontjából okvetlenül szükséges cikkeket állít elő. b) olyan készgártmány, mely fogyasztás céljaira okvetlenül szükséges. 2. a) nyersanyag vagy félgártmány, minden másfajta termelésre, — amely munkakalkulációt teremt. 2. b) oly készgártmány, amely közszükségletet elégít ki. 3. minden egyéb, melynek behozatala vélcmenyvezhető. 4. Elutasító.

E kategóriák szerint osztályozott anyagot a budapesti kereskedelmi és iparkamara naponta terjeszti a Magyar Nemzeti Bank devizaosztálya elé, amely a rendelkezésére álló devizamennyiséghez képest teljesíti az igénylési kérel-

U · I · G · S · Z · I · N · H · Á · Z · B · A · N

Előadások 7 és 9 órai kezdettel.

Debreceni Ujság-Vigszínház

Féláru jegy

váltására jogosít

1 személy részére

A Vigszínház augusztus 25-iki bármely előadására.

Ma műsorra kerül:

„Szerelmes kadett”

és

„Észak csalogánya”

Féláron

nézhetik meg

olvasóink

a jegyszelvény beváltása ellenében.

Előadások 7 és 9 órai kezdettel.

Debreceni Ujság-Vigszínház

Féláru jegy

váltására jogosít

1 személy részére

A Vigszínház augusztus 25-iki bármely előadására.

(Levekről ajánlatos még délelőtt gondoskodni.)

meket a kategorizálás sorrendjében.

A dolog természetéből folyik, hogy az áruhitel igénylésnek elbírálására különösen, hogyha az

hosszabb időre (több, mint hat hónapra) szól, lényegesebb, enyhébb feltételek mellett történik, mint a deviza kifizetésre vonatkozó igénylés.

Szombathelyen pótválasztás lesz Csekonics gróf és Tóth László között

Szombathely, augusztus 24. Vasárnap folyt le az országgyűlési képviselőválasztás az Ernszt Sándor dr. miniszter lemondásával megüresedett szombathelyi kerületben. Este háromnegyed nyolc órakor hirdette ki Némethi Gyula dr. választási elnök az eredményt, amely szerint Csekonics Iván gróf keresztény gazdaság- és szociális párti 4929, Tóth László dr. keresztényszocialista 3588, Kis-kos István keresztény pártonkívüli 1907 szavazatot kapott. A kerület ke-

rekszámában 12.000 választója közül 10.424 szavazott le. Az abszolút többséghez 5210 szavazat lett volna szükséges, tehát Csekonics Iván gróf és Tóth László dr. között pótválasztás lesz.

A választás az egész kerületben teljes rendben és nyugalomban folyt le. Minthozv Csekonics Iván grófot mindössze 284 szavazat választja el az abszolút többségtől, megválasztását a pótválasztáson biztosra veszik.

Több ezer éves bronzkori település helyét találták meg Hajduböszörményben

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

A „Hajduböszörmény” című újságban igen érdekes és nagyjelentőségű archeológiai leletéről számol be Magi Zoltán. Elmondja, hogy a dorogi országot melletti téglavár bányájában évek óta találnak régiségeket. Az egyik öreg téglavető munkás elbeszélése szerint nemrégiben egy 80 centiméter magas, szürke színű agyagedény került elő.

Elmondták még az emberek, hogy évek óta nagy területen találták ok a „töltött földet”. „Nálunk régen itt a földbe ástott lakásokban laktak az emberek” és a lakások helyei meglátszanak a földben. Valóban kirajzolódik a két-három méter mély földfalakból a szabályosan görbe vagy egyenes vonalú lakhelyeknek a körvonala, keresztmetszett alakjában. Függetlenül egy és fél méterre jön le egyenesen a „szoba” fal-vonala, majd vízszintesen 4-5 méter hosszúságot érve, megint felmegy. Ezel a földlakások sorban egymás mellett helyeződnek el, melyeknek sötét földjait kirajzolódhatnak szembetűnően a sárgaföldből. Több helyen kilát-

szanak a téglavörösré égett falu tűzhelyek, kemencék vagy vermek talán, a sok hamu és szén maradványokkal; állati csontok, tört edények cserépdarabjai, megszenesedett gerenda nyomai találhatóak a régi „falu” helyen. Több emberi csontvázat is találtak már, melyek tudományos szempontból is igen értékesek lettek volna, de sajnos, mind megsemmisült. Egyik csontváz mellsőcsontjait közt megrozsdásodott, szép markolatú kardot, a másik csontváz mellett ott volt a kardja, szép ékkövekkel kirakott aranygyűrűje és rudakban bronz pénzdarabok. A fenti régiségeken kívül, sajnos, még a következő tárgyak veszték el: egy 4-5 liter irtartalmu szép agyagedény, egy helyen egyült megtalált 7 darab nagyobb égetett agyagedény, több csiszolt felületű kék színű nyaklánchoz tartozó kövek, két db ezüstpénz, két kőhalta, melyek igen nagy értékkel bírtak volna.

Magi Zoltának sikerült megszerzeni egy 11 cm. magas és egy 8 és fél cm. magas agyagedényt, 1 db 18 cm. hosszú huzalalaku

ezüst darabot, végül ki vannak lyukasztva, hogy ruha összekötéshez alkalmazzák, két db vasfejű szét, melyeknek formái a honfoglalás előtti korra mutatnak, egy örlőkö darabot, egy db bronzpénzt, mely a bizánci-korból való (Kr. u. III-IX. század), egy emberi koponyát és több eltört edénynek szép díszítésekkel ellátott cserépdarabjait.

Ezeket a régiségeket a debreceni Déri-muzeumban dr. Ecsedi István igazgató tekintette meg. Nagyon érdekesnek találta a régiségeket és az agyagedényeket meglátva, kijelentette, hogy ő határozottan bronzkori, tehát Krisztus előtti 2000-1000 évekig terjedő időből valónak tartja azokat. Így ma ezek a tárgyak 3-4000 évesek. Ecsedi igazgató az elmúlt héten kint járt Böszörményben megtekinteni a lelőhelyet, ahol több fényképfelvételt vet és kijelentette, hogy ottan egy törzs lakhatott, egy település helyét találjuk ma meg s lehet, hogy több kor, kö. bronz- és vas-korszak embere telepedett rétegenként egymásra az ősi helyen.

A magyarországi bronzkori kincsek „alig van szebb és gazdagabb — mondja Pulszky Ferenc — mint a hajduböszörményi lelet, melynek oroszlanrészre a Nemzeti Muzeumba került”, 1858-ban két munkás véletlenül találta a böszörményi kincsre Esterházy Pál herceg birtokán tűzhely gödör ásása közben, hol nagyon szép 20 db bronzkardot, két bronzsisakot és hat szép bronz-edényt találtak. Érdekes, hogy a kardok sorban egymás mellett feküdtek, úgyhogy minden második hegye erre, a többié arra irányult.

Debrecen legforgalmasabb utcájában

nagyobb
üzlethelyiség
kiadó

Ertekezni Csapó-utca 10. szám alatt, a házlulajdonos Balassa Sándornéval. (udvari lakás.)

A debreceni rendőrség kinyomozta hogy 11 esztendővel ezelőtt arzénnel megmérgezte az urát egy tiszaszilári asszony

A gyilkos asszony második férje öngyilkos lett

(A Debreceni Újság tudósítójától)

A Debreceni Újság—Hajdúföld egyik mult hónapi számában részletesen megemlékezünk Virág Pálné 50 esztendő tiszaszilári asszony ellen megindult csendőri nyomozásról. Virág Pálné azzal gyanúsítja, hogy első férjét, Majoros Jánost 12 esztendővel ezelőtt arzénal megmérgezte.

A gyilkosság ügyében a debreceni nyomozó alosztály bevonásával folyik a nyomozás.

Virág Pálné egyelőre tagadja a férjgyilkosság szörnyű bűnét, a nyomozás adatai szerint azonban máris igen súlyos bizonyítékok merültek fel ellene.

1920 augusztus 27-én Majoros alighogy ebédjét elfogyasztotta, hirtelen rosszul lett. Heves gyomorgöröcsök, égető belső fájdalmak kínozták és a szomszédok előtt, akik meglátogatták, úgy nyilatkozott, hogy az ebédre felhalt bablevestől lett rosszul.

Virágné elhívatta az időközben elhunyt dr. Horváth községi orvost, aki azonban nem vett észre semmi gyanúsat és bélecsavarodást állapított meg.

Majoros kétnapi kínlás után meghalt és a halottkém jelentése alapján megadták a temetési engedélyt. A faluban egyideig süttogtak a különös halálesetről, de később az egész ügy feledésbe merült.

Az özvegyen maradt asszony másodszer is férjhez ment Virág

Pálhoz, egy tekintélyes tiszaszilári kisgazdához. Házasságuk azonban korántsem volt boldog és egy szép napon arra ébredt a falu lakossága, hogy Virág Pál is meghalt.

A szerencsétlen gazda a lakásán felakasztotta magát.

— Öngyilkos lett — mondta az asszony flegmatikusan. A 170 centiméter magas ember térdepelő helyzetben lógott a kötélen, ami a nyomozó csendőrök előtt gyanúsá tette az öngyilkosságot.

Tiszaszilár lakosságát ez az eset visszaemlékeztette Majoros halálára és ujult erővel indult meg a szóbeszéd. Azt rebesgették, hogy Virágot felesége iszákossága és durvasága üldözte a halálba.

Virág bucsulevelet nem hagyott hátra, soha senki előtt nem említette a szándékát és így öngyilkossága még titokzatosabbnak tűnt fel. A csendőrök megindították a nyomozást, amelynek során megállapították, hogy az asszony még első férje életében szerelmi viszonyt folytatott egy orosz hadifogollyal, ami megerősíteni látszott azt a gyanút, hogy Majoros nem természetes halállal halt meg, hanem az asszony tette el láb alól.

E terhelő adatok alapján elrendelték Majoros holttestének exhumálását, ami meglepő eredménnyel végződött. Az országos bírósági vegyszeti intézet kiküldöttjei a sírgödörben talált cson-

tokban és porban nagymennyiségű arzént találtak.

A törvényszéki orvosszakértők szerint a koporsó, a csont- és ruhamaradványokban, valamint a koporsó alól kiszedett földben talált arzénmennyiség Majoros szervezetéből került oda és így az asszony első férjének halálát

kétségtelenül arzénmérgezés okozta.

E konkrétumok alapján a csendőrség letartóztatta és be-kísérte a nyiregyházi kir. ügyészségre a férjgyilkossággal vádolt asszonyt. A letartóztatott asszony második férjének gyanús öngyilkossága ügyében szintén megindították a nyomozást.

Részletfizetési kedvezményt kérnek a város bérlői a múlt évi haszonbér hátraléokra

Debrecen város bérlői vasárnap délelőtt népes gyűlést tartottak a Gazdasági Egyesületben. A gyűlésen mintegy huszonöt érdekelt bérlő jelent meg, akik a haszonbérek leszállításának ügyével foglalkoztak.

A bérlők panaszát és beadványba foglalt kívánságait dr. Antal Géza ügyvéd terjesztette elő, aki rámutatott arra, hogy mikor a bérlőket kivették, más volt a gazdasági helyzet, a termelési költségek azóta lényegesen megnövekedtek, viszont a jövedelmezőség esökkent. A bérlők nem bírnak fizetni a haszonbéreket és legelőbbemjár a forgótőkéküket is felélték, sőt jelerátekony adósságokat csináltak.

A város legutóbbi terményben állapította meg a haszonbért, miután azonban még ez is igen magas, a bérlők azt kérik, hogy a természetben megszabott haszonbér 33 százalékkal csökkentessék, de maradjon meg továbbra is a természetbeni fizetés és a város a fele-boletát, amelyet a jelenlegi törvény a bérlőnek biztosít, a város ne vegye el a bérlőktől.

Voltak olyan haszonbérletek is, ahol a télen végrehajtott rendezés

tulajdonképpen béremelést jelentett, mert az időközben lemereskedelt haszonbért az eredeti, terményben megállapított haszonbér mértékére emelték fel.

A bérlők egyrésze azt kéri, hogy a múlt évi bérhátralékát a haszonbérleti idő hátralévő idejére egyenlő arányban osszák fel és ilyen részletfizetést engedélyezzen a város.

A beadványt, amelyet dr. Antal Géza ügyvéd szerkesztett, közelesem benyújtják a városhoz, amely-nél ilyenformán ismét napirendre kerül a haszonbérek rendezésének ügye, bár értesülésünk szerint a város álláspontja az, hogy a bérlőkkel szemben eddig is a legnagyobb méltányosságot tanúsította és így nem hajlandó semmiféle újabb bércsökkenésre.

67. csapó-u. 67.

Bálint József

asztalos.

Ajánlja saját készítésű butorait.

A rézmetszés művészete a debreceni református kollégiumban

A rézmetsző diákok

Irtá ECSEDI ISTVAN

7.

Magyarország térképén is nagy változás vehető észre a régihez képest. Eltér a régi ábrázolástól, mely hazánk térképe mellett a mai Balkán államokat is ábrázolta — itt hazánk egyedül van egy lapon. 2-szor Hazánk hegy-és vízrajza, továbbá politikai beosztása aránytalanul teljesebb, mint akár az első kiadás rézmetszetén, akár a Vajai-féle gyűjteményben. E térképet a Homann-féle gyűjtemény tekintetbe vétele mellett a részletesebb és hazai viszonyainkkal jobban ismerős Wussin—Wenzelyi „General Karte von Ungarn Wien 1790.” 8 lapja után készítették, mely, mint az egykori bejegyzés bizonyítja, 1790. óta megvolt a kollégium könyvtárában.

Az Oskolai magyar új Atlas 1804. év elején jelent meg, messze kiterjedő nagy hatást tett, nemzeti és kulturális vívmányként üdvözölték. Maga, Debrecen város 300 frtot adományozott Eröss, Halász és Pap ref. collegiumi deákoknak a a polgáraitól begyűlt pénzből. A megrendelőkön kívül hazánk vezérférfiait is megajándékozták egy-egy példánnyal. Így küldenek egy szépen nyomtatott, ügyesen festett példányt gr. Széchenyi Ferencnek, aki „különös örömmel és köszönettel” vette a tisztelet-példányt és azt, mint a rézmetszésben eddig tett előmenetelnek jelét, „illendőnek tartja ezen új magyar gyűjteményt a Nemzeti Könyvtárnak által adni és örökös emlékeztetőkre ap-

nak lajstromába beiktatni.” Küldenek egy példányt gr. Bánffyknak Kolozsvárra, aki szép buzdító szavak kíséretében még 50 frtot is meletkezel leveléhez. Kazinczy Ferenc pedig kéri az ifjakat, hogy az ajándék-példányban tulajdon kezeikkel írják be neveiket, hogy a maradék ezen exemplarban lássa kezeiknek nyomát. Egy szépen bekötött példányt küldtek Görög Demeternek az Oskolai Magyar Atlasból, ezért Görög a saját atlaszából, mely Sárvári Pálnak volt adva a metsző ifjaknak egy-egy egész Atlaszt, mely eddig 35 mappából áll. (Marton József levele Sárvári Pálhoz 1805. jan. 8. Sárvári-hagyaték, Déri-muzeum.) Sőt még az egyszerű Beretsenyi Nagy László aradmegyei esküdt is kitérő lelkesedésében latin distichonokban és magyar alkaiosi versekben így zeng dicsőretet a metsző ifjaknak:

„Metszéshez értő Mentori fajzatok
Munkátokat! — köz célra találatot
Szent művetek' szivből köszönnük,
Denta magyar különös szülötti.

„Még Világos bércze is ingatá
Fákkal, kövekkel belpetett mohos
Vállát — örömmel tölt az ország
Hogy veheté maga képe mását.

¹ Gr. Széchenyi F. 1804. nov. 3-án kelt levele. Kézirat a koll. nagy kvtb. Az ajándék ma is meg van szép bőrkötésben. M. N. Muz. mapp. 81. sz. a.

² Gr. Bánffy levele 1805. jan. 21. Kézirat a depr. koll. nagy kvtb. b.

³ Kazinczy F. 1804. okt. 31-én kelt levele. Kézirat u. o. (Kiadta: dr. Ecsedi. Irod. Tört. Közl. XXI, 1, 1.)

Endrédi éljen s véle Szoboszlai
Ti hárman edgyütt, ugy Budaink vezér
Tsillagok Eljen! Műveteknek
Zöld koszorú fedezése legyen!!!”

Ilyen általános lelkesedés és közörmös kísérete az első magyar iskolai atlaszt születésében s tisztelet környezte hosszú életét át az oktatásban, mely utóbbi különösen kulturális és didaktikai értékének tulajdoníthatunk.

Kulturális tekintetben nagyfontosságúak a mappák. Midőn ugyanis a debreceni kollégiumban a földrajztudományt az öt megillető helyére emelték, a jó magyar tankönyvekhez a legjobb magyar térképeket is szolgáltatatták. Jóllehet, a magyarosítást minden téren igyekeztek keresztülvinni, nem estek szélsőségekbe. Már nálunk meg van az a törekvés, hogy az idegen neveket lehetőleg úgy ejtsék ki, ahogy azokat az illető nép kimondja. Sok helyt magyarosítanak vagy ha a szegény magyar nyelvben nem tudtak megfelelő szavakat találni, a régi latin neveket hagyták meg, pl. Albis fl. = Elbe. Egy így keletkezett sajátos latin-magyar szókeveréket tartalmaz az Oskolai új Atlas első kiadása.

A II. kiadásban már lényegesen javult a helyzet. Itt is néha-néha igen merész fordításokkal élnek, pl. Ladromes = Tolvajok Szigete; Azores = Ólyvök Szigete stb.; több helyt azonban egészen megfelelő szavakat alkottak, pl. Földközi tenger; Gibraltar szorossa; Loár; Cap Horn stb. De mindezek felett nekünk, magyaroknak sokkal becsesebb az a pár ezer magyar név, mely nem ismert Ofen, Debreczin, Hermannstadt és más hibás elnevezéseket, hanem Nagyvárad, Károlyvárad, Posen, Sopron jó magyar városokat, noha e korbeli, jobbára német lakosság, soha sem nevezte e néven e városokat.

⁴ B. Nagy L. 1804. kelt levele. Kézirat u. o. (Folyt. köv.)

A vihar összedöntött egy kunyhót és a leomló gerenda halálra zúzta a benne meghuzódó dinnyecsőzt

Halálos szerencsétlenséget okozott az orkán Püspökladányban

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

Halálos szerencsétlenséget okozott Püspökladány határában a múlt napi nagy vihar. A délutáni órákban a község felett is átvonult egy ciklonszerű orkán, amely óriási pánikot okozott a községben. Az emberek kétségbesetten siettek fedél alá, miközben öklömmi nagyságu jégdarabok estek a magashól. Sok jószág el is pusztult a szörnű viharban. A határban pedig egy szerencsétlen öreg ember is áldozatul esett az orkánnak. K. Horváth Sándor hetvenkét éves dinnyecsőz éppen ebben az időben kint tartózkodott a község nagykiterjedésű dinnyeföldjén, ahol a termés fölött örködött. Amikor a vihar előretört, fedél után nézett, de csak a saját kis, náddal fedett sátor-szerű kunyhóját tudta elérni. Ide menekült be, mialatt a vihar állandóan azzal fenyegette, hogy lesodorja a lábáról. Amint beérkezett a kunyhójába, az orkán olyan erős lett, hogy a kunyhót a szó szoros értelmében elsodorta s eközben a gyenge építmény

egyik gerendája az öreg ember fejére zuhant.

A súlyos gerenda teljesen összeroncolt K. Horváth Sándor fejét és eltörte a ballábát is. Mint később az orvosok megállapították, az öreg ember azonnal szörnyet halt a borzalmas ütés következtében. A vihar elmúltával a járókelők figyelmesek lettek arra, hogy a dinnyeföldön nincsen a megszokott helyén a kunyhó. Arrafelé mentek és ekkor megdöbbenő látvány tárult a szemük elé. A hetvenkét éves dinnyecsőz élettelen testét csaknem teljesen befedte a szél által odahordott homok és por, amely alatt Horváth Sándor már élettelenül feküdt. Azonnal értesítették a tragikus esetről a csendőrséget, amely bevezette a nyomozást. Ennek folyamán beigazolást nyert, hogy az öreg ember halálát a hatalmas vihar következtében összedült kunyhó gerendája okozta. A debreceni királyi ügyészség a temetési engedélyt megadta.

Az osztrák határon elfogtak egy lengyel származású debreceni fiatal embert, aki nem tudja biztosan, hogy mi a neve

és ezért sehol sincs illetősége, egyik állam se akarja befogadni — Utlevél nélkül fél Európán keresztül

Szombaton délelőtt a soproni vasúti pályaudvaron elfogtak egy Zobel Sándor nevű 20 éves debreceni fiatal embert, akiről kiderült, hogy utlevél nélkül utazott. Igazoláskor elmondta, hogy bejárta fél Európát, de sehol sem tudott letelepedni, mert mindenütt kiutasították.

Az intelligensnek látszó fiú Budapesten született és nővérével együtt három esztendővel ezelőtt telepedett le Debrecenbe. Minthogy munkához nem tudott jutni, nyakába szedte a világot és bejárta fél Európát. Összintén beismerie, hogy utlevele seha sem volt és mindenütt utlevél nélkül utazott.

Érdekes, hogy miért nem tudott utlevelet szerezni Zobel Sándor.

A világiáró fiatalember édesapja lengyel állampolgár volt, aki még a háború előtt jött Magyarországra. Itt léte alatt azonban nem sokat törődött az illetőségével, nem gondolt arra, hogy magyar állampolgárságot kérjen.

A hajók akkor kezdődtek amikor fia felnőtt, kitanulta a szabóságot és felakarták szabadítani, mert közben letöltötte az inaséveit és engedéllyel nagykorúsította magát. Felszabadítani azonban nem lehetett, mert nem volt magyar illetőségi bizonyítványa. Ekkor ment fel Zobel Sándor elő-

ször a lengyel követségre, ott azonban azzal utasították el, hogy nem lengyel állampolgár. Mit tehetett mást, felment az osztrák követségre, hogy mint osztrák állampolgárt igazolják. Nem volt szerencséje, mert az osztrák követségen is elutasították azzal, hogy az a lengyel falu ahol édesapja született, már nem tartozik Ausztriához.

A házátlan fiatalember anyai viszályok után más országokban próbált szerencsét. Minden igazoló irat nélkül kintazott Ausztriába, onnan Németországba, majd átment Franciaországba és Belgiumba is. Most, két esztendői kalandozás után „haza” Magyarországra.

Iratai most sincsenek, ellenben találtak nála egy köteg levelet és nővérének a fényképét aki jelenleg Debrecen mellett tartózkodik.

A fiatalembert a rendőrség mindaddig őrizetben tartja, míg előéletét tisztázzák. Amint máris megállapították róla, hogy tulajdonképpen nem Zobel Sándornak, hanem Róthfeld Bernátnak hívják. Hogy a Zobel név mikor ragadt rá, nem tudja vagy nem akarja megmondani. Azt állítja, hogy az édesanyja, akit Schmidt Katalinnak hívnak egyszer megmagyarázta neki, hogy miért Zobel a neve, de ő már az egész dolgot elfelejtette.

Villanyszerelő és műszerész műhelyemet Halköz 3. szám alól Széchenyi-utca 24. szám alá helyeztem át.

Vállalok villamos berendezések szerelését és javítását, motorok szerelését, javítását és tekerelését, főzők, vasalók, thermoforok és sterilizátorok javítását. Villamos csengők, házi telefonok, vész és tűzjelző berendezések készítését, javítását és karbantartását. Rádiók és rádió akkumulátorok javítását és töltését szakszertűen.

Rentka Lajos

villanyszerelő és műszerész.

A Látóképek csárdánál a vonat elé fekiúdt egy fiatal leány

Alig tudták kihuzni a sinekről a makacs öngyilkos jelöltet

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

Makacs öngyilkosjelöltet szállítottak be vasárnap a debreceni rendőrségre. Egy alig 16 esztendő fiatal leány a Látóképek-csárdánál a vonat alá akart feküdni és a pályaoérek csak utolsó pillanatban sikerült megakadályozni, hogy tettét el ne kövesse. A vonat már közelgett, amikor a pályaoér észrevette a leány szándékát. Azonnal hozzárohant és valósággal letépte a sinekről. A leány ugyanis görcsösen ragaszkodott ahhoz, hogy öngyilkos lesz és semmiképp sem akarta elereszteni a sineket. Még akkor is ragaszkodott a szándékához, amikor a pályaoér lecipelte a sinekről. Kijelentette, hogy bármit csinálnak vele, öngyilkos lesz, előbb-utóbb a vonat alá fekszik.

A pályaoér igyekezett lebeszélni a szándékáról, de nem boldogult a makacs öngyilkosjelölttel, akit végül kénytelen volt fedezettel beküldeni Debrecenbe, ahol átadták a rendőrségnek.

A fiatal leány a rendőrségen elmondotta, hogy két napig csavargott a csárda környékén, míg elszánta magát a halálra, de most már nem is mond le az öngyilkosságról. Személyi adataira vonatkozólag elmondotta, hogy szegény napszámos szülők gyermeke. Legutóbb Debrecenben szolgált, de annyira rossz helye volt, hogy elkeseredésében halálra szánta magát. Minthogy tettéről a rendőrségen sem akart lemondani, a saját érdekében őrizetbe vették.

Lengyelország nem tárgyal Szovjetországgal

A francia departement-ok tiltakoznak a szerződés ellen

Moszkva, augusztus 24. Egyes európai sajtóorgánomokban a francia-szovjetországi megemlékezési szerződés tárgyalásával kapcsolatban az a hír terjedt el, hogy Szovjetországgal hasonló tárgyalásokat folytat Lengyelországgal.

A Tass-irodát hiva alosan felhatalmazták annak kijelentésére, hogy a párisi tárgyalások Szovjetországgal és egy harmadik állam viszonyát nem érintik. Varsó és Moszkva között hasonló jellegű tárgyalások nem folynak.

Páris, augusztus 24. Középfraanciaország vármegyéinek

köztársasági szövetsége tegnap tartotta meg Yssingcaux-ban évi értekezletét. A szövetség megütközéssel vette tudomásul, hogy a francia kormány azon fáradozik, hogy a szövettel döntőbírói és barátsági szerződéseket kössön. A vármegyék felszólítják a kormányt, hogy semmi esetre se folytasson ilyen tárgyalásokat a szovjettel, amíg a szovjet véglegesen be nem szünteti Franciaországban és a francia gyarmatokon a népek közti viszony legelentőbb alapelveinek megsértését.

Új kútkat és járdákat kérnek a balmazújvárosi Bánlaktelep lakói

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

Mint ismeretes, a házhelyrendezés során Balmazújvárosban a Bánlakon egy egészen új telep alakult ki, amelynek ma már 3000 lakója van. Ennek a lakosságnak részéről az utóbbi időben sok jogos panasz hangzott el amiatt, hogy az egész telepen mindössze csak két illató vízió kut van. Ennek következtében olyan vízhiány mutatkozik, hogy egy nagyobb tűz esetén egyáltalán nem lehetne vizet szerezni és a veszélyeket megfékezni. A vízhiánynak tudható be az

a sok iárvány és betegség is, amely évről-évre felüti fel a Bánlakon.

Ugyancsak ezen a városrészen egyáltalán nincs járdá és nincs ut, ugyannyira, hogy az őszi esőzések idején csak a legnagyobb nehézségek árán lehet megközelíteni a házakat. A Bánlak lakói épp egy fizetik a községi adókat, mint a többi részek lakosai, így tehát megérdemelnék, hogy az ő ürüket is szeretettel karolja fel a község s amennyiben módja van hozzá ezeket a panaszokat mielőbb orvosolja.

Kedvezményes strandfürdőjegyszelvény a Debreceni Ujság olvasóinak

<p>A DEBRECENI UJSÁG HAJDUFÖLD</p> <p>strandfürdő szelvénye.</p> <p>Értéke 15 (tizenhá) fillér.</p> <p>A strandjegy árából 15-számítja a Margit-strandfürdő pénztára</p> <p>Ervényes Kedden, augusztus 25-én.</p>	<p>A Debreceni Ujság Hajdúföld.</p> <p>strandfürdő 10 éven át áll gyermekjegy-szelvénye</p> <p>Értéke 8 (nyolc) fillér.</p> <p>A strandjegy árából 15-számítja a Margit-strandfürdő pénztára.</p> <p>Ervényes Kedden, augusztus 25-én.</p>
---	--

Minden lappeldányban egy felnőtt s egy gyermekjegy-kedvezményt nyújtó szelvény van. Ezek-
ok ellenében a Margit-strandfür-

dő pénztára a hatvan filléres felnőtt-jegyget negyvennégy fillérért, míg a harminc filléres gyermekjegyget huszonkét fillérért adja.

Hírek

1931 augusztus 25. (kedd)

Prot.: Lajos. — Kath.: Lajos k.

Ma a következő gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot: „Aranygyal” Piac-utca 50. — „Nap” Piac-utca 1. — „II. Rákóczi” Széchenyi-utca végén. — „Bocskay” Cegléd-utca 22. — „Tisza” Magoss György-tér 9.

IDŐJÓSLÁS

Hazánkban tegnap és ma éjszaka folyamán gyors egymásutánban vonultak fel az esőzönák, keleten még ma délelőtt is voltak záporosók. Az Alföldön 5—10 milliméter, a Dunántulon átlagosan 10 milliméter, egyes dunántúli állomásokon 25 milliméter esett. A hőmérséklet alig változott.

Budapesten 24-én délben a hőmérséklet 20 fok Celsius, a tengerszintre átszámított légnyomás pedig 757 milliméter.

Várható időjárás a következő 24 órára: Nyugat felől lassan terjeszkedő derűs és bőséges. A keddi nap folyamán valószínűleg élénkebb déli szél.

Emléktáblával jelölik meg Baltazar püspök bősérményi szülőházát. Az ORLE konferenciájának utolsó napja Hajduböszörményben fog lefolyni és ez alkalommal Hajduböszörményben leleplezik azt az emléktáblát, amellyel dr. Baltazar Dezső református püspök hajduböszörményi szülőházát jelölték meg. Ugyaneznap ünneplik Hajduböszörményben a nagy kálvinista diákszövetkezet lelkész Nagy István halálának száz éves jubileumát is. Az ünnepségekre igen sokan utaznak ki Debrecenből is.

Az V. fizetési osztály nem állami tanároknak csak a „tekintetes” cím jár. A közoktatásügyi miniszter leiratot intézett az ország valamennyi tanügyi hatóságához, melyben megállapítja, hogy a nem állami tanárok és igazgatók jogosulatlanul használják a VI. és V. fizetési osztállyal járó nagyságos, illetve méltóságos címet. A miniszteri leirat szerint ezeket a címeket csak az állami tanárok és igazgatók használják jogosan, kik a VI. és V. fizetési osztályba kormányzói kinevezés folytán jutottak. Eszerint nem állami intézetek tanárai és igazgatói csak a tekintetes címre jogosultak.

A lekvárfőzés közben kiütött tűz 29 lakóházat pusztított el Arad megyében. Aradról jelentik: Az aradmegyei Feketegyarmat községben Hecker Ignác kereskedő kertjében lekvárfőzés közben tűz ütött ki, amely a nagy hőségben percek alatt átsapolt a szomszédos gazdasági épületekre. Több órai megfeszített munka után sikerült a tüzet lokalizálni. Huszonkilenc lakóház és üzenhat gazdasági épület teljesen elpusztult. Hetven magyar gazda hájléktalanná vált. Biztosítás útján a kárnak csak kis hányada kerül meg.

Zongoraórákat ad és csoportos magyar nótá tanítást is vállal igen jutányos áron zongoratanárnő. Cím a kiadóban.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Hazayné Bourget Alice debreceni, sámsóni-uti helyettes tanítónőt, a sámsóni-uti elemi iskolához rendes tanítónővé nevezte ki.

Svéd újságíró látogatása Debrecenben. A város polgármesteri hivatala értesítést kapott, hogy a közeli napokban Magyarországra érkezik Langlet Valdemár svéd író, aki már többször tartózkodott Magyarországon. — Langlet Valdemár Magyarországról könyvet akar írni s ezért részletesen tanulmányozni akarja az ország és a nép életét. A neves svéd újságíró pár napon belül Debrecenbe is ellátogat és megtekinti a város nevezetességein kívül a Hortobágyot is.

Motorbenzinnek és olajnak köznapokon és vasárnapokon árusítása. A benzin és olajkutatkból, valamint a garageokban bármely motorok hajtására szolgáló folyékony tüzelőszert (motalka, benzol stb.) és olajat köznapokon, továbbá vasárnapokon és Szent István-napján egész napon át éjjel is szabad árusítani.

Egy magyar plébános „bűne”. A Poledni List jelenti Párisból, hogy a nagyszombati apostoli adminisztrátor, dr. Jantausch felmentette állásától Csapót, a senkői plébánost, mert a Szent István-napot Budapesten töltötte.

SZAKSZERŰ FELVILÁGOSÍTÁS

Egy Budapestre vetődött külföldi hírlapíró a Szent István-napi népies játékokat nézte. Megkérdezte kísérőjétől, a jól informált budapesti bennszülött-től:

— Mondja kérem, kormányválság idején miért rendeznek itt ökörsütést?

A budapesti úr készséggel megadta a felvilágosítást:

— Hogy ezzel is csökkentsek az önjelöltek számát...

— Szeptember 1-én Sas-utca 4. sz. alatt nyílik meg Galgóczy Kató hölgyfodrász és manikűr szalonja. Lakás Rákóczi-utca 26.

ANYAKÖNTVI HIREK

Eljegyzések: Jakab Lajos fodrászsegéd—Csuha Margit; Tóth Mihály cipésmester—Feksz Róza; Tóth Ferenc városi hordár—Sólyom Róza; Lajtos István gépkocsivezető—Tóth Juliánna.

Születések: Berecz Lajos timárségéd, leány Eszter; Mendre István fm., fiu Mihály; Gál József fm., leány Julia; Molnár József fm., leány Ilona; Bánai Sándor középisk. tanár, leány Judit; Bereczki Lajos béres, leány Róza; Tóth János máv. npsz., fiu János; Encs Mihály cipésmester, fiu Mihály; Bosznai István máv. mozdonyvezető, leány Ida; Bozsai Károly npsz., fiu Zoltán; Bucsei József bádogossegéd, fiu Lajos; Szilágyi Márton cipész, leány Margit; Szabó Károly egyetemi szolga, fiu Imre; Sándor Gyula fm., fiu Gyula; Tolnai János cipész, leány Katalin; Veres János fiu, János; 1 halvaszületés és 2 törvénytelen újszülött.

Halálozások. Némethy Ilona ref. 3 hónapos, Monti-u. 1., Emerich Arnold izr. 71 éves, Thaly Kálmán-utca 6., Kiss Ferenc ref. 3 hónapos, Bánk 72., Tokár János r. kath. 18 napos, Csémete-u. 5., Papi Józsefné Kaszás Julia ref. 40 éves, Határ-u. 27., Gál Ferenc r. kath. 8 hónapos, Pesti-u. 4., Veréb István r. kath. 6 hónapos, Bellegelő 420., Csató Sándorné Turi K. ref. 22 éves, Füzesgyarmat, Kiss József ref. 9 hónapos, Haláp 101., Pikó Józsefné Börös Erzsébet r. kath. 64 éves, Halasi-u. 34., özv. Nagy Sándorné Szabó Lidia ref. 80 éves, Teleki-u. 65., Nagy Józsefné Szabó Zsuzsanna ref. 40 éves, Látóképi csárda, Grünwald Jakabné Grünberger Zsófia izr. 58 éves, Hajdusoboszló.

SEPTEMBER ELSEJÉN SAS-UTCA 4. SZ. ALATT NYÍLIK MEG GALGÓCZY KATÓ HÖLGYFODRÁSZ ÉS MANIKÜR SZALONJA. LAKÁS RÁKÓCZI-U. 26.

Hazajött a nyaralásból Laci, Pista, Lulu, Kató, hogy olvashassák leckéiket, megveszik a könyveiket Springernél. Tankönyvek megérkeztek. Springer tankönyveket vesz, használtját féláron ad és cserél.

A Debreceni Ujság előfizetőinek és olvasóinak nagy értékű kedvezményt nyújt a városi uszoda látogatására

A városi uszodában előfizetőink és olvasóink a rendes napiárakból, valamint a havibérletjegyekből 20% engedményben részesülnek, gyermekeik pedig 33%-ban.

míg az idénybérletnél 44% engedményre tarthatnak igényt.

A szelvényeket, amelyek bemutatása ellenében ezek a kedvezmények igénybevehetők, az alábbiakban közöljük.

DEBRECENI UJSÁG

VAROSIUSZODA SZELVÉNYE

Értéke 10 fillér

a 60 fillér értékű napijegyet ezen szelvény ellenében 50 fillérért válthatja meg Kedden, augusztus 25-én.

(Felnőttek részére.)

A fenti szelvény beszolgáltatása ellenében kedvezményes áru idény és havi bérletjegyeket a város gazdasági ügyosztályánál (Városháza I. emelet 28/a) a napijegyeket pedig az uszoda pénztáránál állítják ki. Havi bérletjegyek a kiváltástól számított 30 napig érvényesek.

DEBRECENI UJSÁG

VAROSIUSZODA SZELVÉNYE

Értéke 10 fillér

a 30 fillér értékű napijegyet ezen szelvény ellenében 20 fillérért válthatja meg. Kedden, augusztus 25-én.

(Gyermekek részére.)

GEBAUER

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA
KOSSUTH-UTCA 2.

TELEFON NAPPAL 103. ÉJÉL 60.

— **Aldott állapotban levő nők és ifjú anyák a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által rendes gyomor- és bélműködést érnek el.** A modern nőgyógyítás főképviselei a **Ferenc József** vizet igen sok esetben kipróbálták és kivétel nélkül gyorsan, megbízhatóan és fájdalom nélkül hatónak találták. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, — drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

KÖHNÉKNÁL MENNYASSZONY VAN

Köln hazajön és így szól a lányához:

— Rózám, édes, egy örömhirt mondd nekem.

— Mi az, tata?

— Te tegnap mennyasszony lettél.

— Igazán? És kivel?

— Nézz meg az ember, neki mindent muszáj tudni.

Az Osztálysorsjáték húzása.

Az osztálysorsjáték hétfői húzásán a következő nagyobb nyereményeket húzták ki: Tizezer pengőt nyert: 33827. — 5000 pengőt nyert: 3414. — 2000 pengőt nyert: 3669, 1000 pengőt nyertek: 77516 18823 20153 27339 67597 62203 63682 81154. — 800 pengőt nyertek: 15602 16511 66562. — 600 pengőt nyertek: 3440 12871 18549 19932 52849 53718 82631. — 300 pengőt nyertek: 531 10165 15852 17268 20408 36133 39483 42844 53202 64740 65482 75065 76240 83733. Ezenfelül több négyszáz, háromszáz, százötven pengős nyereményt húztak ki. A legközelebbi húzás augusztus 25-én, ma reggel fél kilenc órakor kezdődik.

— **Kérem azt a két asszonyt,** ki szombat délután 6 órakor a Bathyányi-utca 1. szám előtt leejtett szürke szarvasbőr kesztyűmet felvette, hogy 1 pengő jutalom ellenében a Bathyányi-utca 1. szám alatti házmesternek adja le.

— **Poloskát, svábot, molyt** kirtani házilag csakis a Löcherer Cimexinnel lehet, mert nemcsak az élő rovarokat, de azok petéit is nyomban elpusztítja. Gyógyszertárak és drogériákban kapható.

NAGYSZALLODA

„IMPERIAL”

GRAND HOTEL

Budapest, VII., Rákóczi-ut 90.

1 perc a Keleti pályaudvartól.

Legmodernabb berendezésű elsőrangú családi szálloda. 152 szoba meleg-meleg folyóvízzel, központi tütéssel, telefonnal, elsőrendű olcsó étteremmel.

A lap igazolt előfizetői 20 százalékos kedvezményben részesülnek.

Kardoss Géza megalakította új társulatát

A standard-műsor és sok más fontos kérdés a Színpártoló Egyesület elnöki tanácsa előtt

(A Debreceni Újság tudósítójától.)

A Színpártoló Egyesület elnöki tanácsa vasárnap délután az esti órákig tartó gyűlésre ült össze a Csokonai színház irodájában, ahol Kardoss Géza színiigazgatóval megtárgyalta a most induló szezon legfontosabb problémáit. A direktor bemutatta új társulatának névsorát, valamint szóba került az ifjúsági előadások, a standard műsor és a héretek ügye is. Beható eszmecsere után az elnöki tanács megjelent tagjai: Bodnár Géza igazgató, vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály főszerkesztő, Szilas Huzó igazgató és Béber László szerkesztő tudomásul vették az információkat és az egyesület nevében kilátásba helyezték a megfelelő támogatást és propagandát.

Az új társulat

Az új együttes számos régi értéket megtartása mellett sok fiatal erőt állít sorompóba a közönség meghódítására. Változások lesznek a vezetésben is, amely a következőképpen alakul. Irodai titkár lesz a közkedvelt dr. Lutzkó József, gazdasági titkár Szigethy Andor, aki több éves érdemes működésével szerelte meg a publikum bizalmát. Főrendező: Sziklay József, aki feleségével Patkós Irma primadonnával együtt Szegedről szerződött Debrecenbe. A legnagyobb fontos pozícióját a kolozsvári színház kiváló fiatal karmestere Török Emil tölti be, míg egy második karnagy szerződéséről még folyóak a tárgyalások. Ügyelő: Hódy József marad.

A régi tagok közül a következők térnek vissza a Csokonai színház színpadára: Cselle Lajos szerelmes bonviván, Halassy Mariska, hős és fiatal anya és komika, Fáskerthy Mária anya és komika, Kardoss Géza színész és rendező, Könyves-Tóth Erzsébet hős és társalgási színésznő, Kormos Ferenc buffo és komikus, dr. Lutzkó József komikus és jellem, Szabó Imre lyrai szerelmes és naturbánsch, Szigethy Andor jellemkomikus, Thurbóczy Gyula hős, jellem és rendező.

Új tagok: Apor Klári szürett, aki Rákosi Szidi-géle iskolából került ki Bányai Baba ékes szürett, Hunyor Margit szende valamint Jurik Lea naiva és szürett, akik most végeztek a színi-iskolát. A Kassa-pozsonyi társulattól jönnek Gálffy Erzsébet táncosnő és Várady Pál táncos komikus, Miskolcra Kemény László hős és

víg-bonviván, valamint Antók helyére Márkus Lajos bonviván. Szegedről szerződötték Patkós Irma primadonnát, férjét Sziklay József buffót és Rónai Béla fiatal szerelmest.

A karszemélyzet

Bakoss Gyula, Ékes Lajos, Eöry János, Gál Manci, Hován Mária, Kárpáthy Manci, Körössi Lili, Lajthay László, Lőránth Klári, Móróc Rózi, Németh Gizi, Patay József, Patay Józsefné, Péchy Béla, Pétery Jenő, Serényi Manci, Szerényi János, Stikut János, Székely Ferenc, Svéd Sándor, Toldy Mária, Vadnay Klára.

Pénztárosnő dr. Lutzkó Józsefné, sugó Abonyi Mária és Markó Valéria lesznek. A zenét a debreceni m. kir. 11-es hajduzred zenekara fogja szolgáltatni.

A standard műsor

Véglegesen megállapodott Kardoss színiigazgató az egyesület elnöki tanácsával a szezonban előadandó ugynevezett standard műsorra vonatkozólag is. Ezekből a darabokból minden hónapban egy prózái és egy zenés bemutató illetve repriz szerepelne a programon s a Színpártoló Egyesület ezt az igazi kultur- és zenei értéket jelentő műsort fénvesztélyi keretekben kívánja lebonyolítani.

A standard műsor prózái része a következő: *Shakespeare: Makrancos hölgy, Holliere: Botcsinálta doktor és Kényveskedők, Rosand: Sasiók, Madách: Ember tragédiája, A Budapest nagy sikerrel felújított Volpone, Hercega Ferenc: Bizánc, Molnár Ferenc: Liliom és Hunyady Sándor: Fekete száru cseresznye.*

A zenei standard program: *Puccini: Pillagnő kisasszony, Offenbach: Hoffmann meséi, Verdi: Alarcos báji, Thomas: Mienon operák, valamint a Boceacció, Gésák Gül Baba és Mosoly országa operettek. Ezekben az előadásokon a színház természetesen elsőrendű operai erőket fog szerepeltetni és kórusát, valamint a zenekart is megérősíti.*

Az idei évad első előadása szeptember második felében lesz, amikor is a társulat prózái együttesének tagjai Hercega Ferenc Bizáncban mutatkoznak be.

A vasárnapi tárgyalások után Kardoss Géza színiigazgató visszautazott Egerbe, ahol már az új társulat tagjai játszanak.

den eléje tornyosuló nehézség és akadály lebirásával az emelkedés sikerült és ma a Máv. filharmonikusok zenei együttese olyan oszlopa Debrecen zenei kultúrájának, amelynek a kidolgoása alapján rázná meg azt és pótolhatatlan hiányt és irt hagyta maga után. Teljes tudatában van a zenekar annak, hogy művészi készsége még mindig a kibontakozás kövél áll, de joggal érzi azt is, hogy a zeneirodalom legnagyobb szerzői alkotásait tiszta művészi eszközökkel interpretálja és egyedülálló szolgálatot tesz Debrecenben a zeneirodalom örököseinek remekeinek megismertetéséért. Boldogan tekint vissza a vezetőség az elmúlt szezonban vállalt magas művészi feladatok teljesítésére, melyet a közönség meleg lelkesedése és a sajtó kritika megbecsülő elismerése kísért.

De lehetetlen meg nem emlékezni a múlt szezon folyamán lejátszott és a filharmonikus koncertek keretében kiváló nagy zenei eseményről. A debreceni kulturintézményekkel június 4-én rendezett hatalmas „Mozart”-est, ez amelyben Mozart zenei műveivel vett részt a filharmonikusok zenekara. Ha valaha eleven igazságot alkotott az a többször kifejezett vélemény, hogy a Máv. filharmonikus zenekar teljesítménye túl lép már Debrecen, sőt egész Tiszántúl határain, akkor ez szörszerint teljesedett ezzel az esttel. Bádó utján ugy szölván az egész zenei világgal közvetítve lett a hangverseny és a zenei világ, nagy metropolisaiban, — első sorban a „Mozart” ünnepre különösen felfigyelő Salzburgban vert hatalmas visszhangot a mindenképpen reprezentáns és magas színvonalat jelentő hangverseny. A hangverseny rendezősége egész tömegesen kapta a külföld zenei nagy városából a meleg elismerést hozó leveleket — és ebből az elismerésből — ebből a külföld részéről jött igen fölemelő elismerésből jelentékeny részt foglalt le magának filharmonikus zenekarunk, mely a külön magánszámok mellett a nagy mesterek az orchestrális művekben megnyilatkozó költészetét megállította és az est sikerének a grandiózitását teljessé tette...

A most új szezonja előtti áll a zenekar. Négy estét hirdet ismét, mint az elmúlt években. Mind a nagy hangverseny esten vendégművészek is szerepelnek. November, január, március és május hónapokban tartja hangversenyeit. A novemberi hangverseny vendégművésze: Zathureczky Ede, a világhírű hegedűművész lesz, kinek művészete nem ismeretlen már Debrecen közönsége előtt; a filharmonikusok zenekisérele mellett Csajkovszky hatalmas hegedűversenyét fogja előadni. A januári hangverseny vendégei helyi művészek lesznek, a libreceni zeneiskola három kitűnő tanára: Buza Gábor, Eisler Mihály és Galánffy Lajos lépnek fel ezen az estén és Beethoven „Tripl koncert” című opusát adják elő zenekari kísérettel. A márciusi hangverseny külön művészi élményeként Molnár Anna hárfá művésznő fog szerepelni, megszólaltatva a legpoétikusabb hangszeret, a hárfát. A negyedik: májusi hangverseny vendégművésze Báthly Anna, a hirtelen feltűnt kiváló operatársnő lesz.

A hangversenyek műsora most is a világ zeneirodalmának klasszikus remekeit hozza. A vezetőség teljesen tisztában van a súlyos gazdasági viszonyokkal, mely éppen a művelő közeposztályt sújtja, amely a hangversenyek törzs közönségét adja és éppen ez okból a lehető legmegtámasztottabb keretek között állapította meg a hangverseny jegyének az árát. Az egész szezon felölő négy hangverseny hértelének az ára így alakul: I. r. ülőhely hértel 12 P. II. r. ülőhely hértel 8 P. III. r. ülőhely és erkélyülő hértel 4 P.

A törzkönyvezett régi hértel közönséggel szemben most is külön figyelmet kíván gyakorolni a vezetőség. A volt hértel helyét fenntartja és jegyeit részökre kikézbessíteli. Az újonnan hértelni szándékozók arra kérik a vezetőséget, hogy ebbeli szándékukat sziveskedjenek szeptember 20-ig bejelenteni dr. Dabóczy Gyula máv. titkárnál Piac-utca 18. szám alatt, (Máv. Üzletvezetőség) I. emelet, 5. ajtó, (Telefonszáma 387.) Jelzett helyen térle raj szerint a hértelendő helyet is módjukban lesz az új hértelnek megválasztani.

TESTÉDZÉS

A BBTE és MAC nagyszerű küzdelme jellemezte az atlétikai bajnokság második napját

Somfay lelkesítő példája majdnem győzelemhez segítette a MAC-ot — Barsi 1500 méteren indult és bajnok lett

(A Debreceni Újság tudósítójától.)

Az országos atlétikai bajnokság második napja hasonlóan a Szent István napján lefolyt elsőhöz, nagyszerű sportesemény volt és a nagyszámú közönség mindvégig lelkesedéssel és izgalommal figyelte a versenyeket, amelyet a két nagy atléta egyesület végsőkig menő küzdelme tett rendkívül érdekessé. Eppen az egyesületi vetélkedésnek köszönhető, hogy egy-két esetben rég nem látott csmezegésben részesült a közönség mint például Barsi 1500 méteres futása, Somfay csatáiban állása.

A heves küzdelem a BBTE javára dönt el egy ponttal. Ez az eredmény a MAC-nak sem válik szögyenyre, mert atlétái derekasan küzdöttek.

A két egyesület küzdelméről kívül jól esett látni a fiatal versenyző gárda feltöresztését, amely különösen az

eddig elhanyagolt számokban mutat a régióket túlhaladó utánpótlásra.

A részletes eredmények a következők:

1500 m-es sikkfutás. Bajnok: Barsi BBTE 4 p. 03.4 mp. 2. Szabó MAC 4 p. 04.4 mp. 3. Blödy Kakoah (BÉCS) 4 p. 06.6 mp. 4. Gowrik BEAC 4 p. 07.8 mp.

Sulydobás. Bajnok: Dr. Darányi MAC 15.25 m. 2. Horváth MOVE Zalaegerszegi SE 14.80 m. (északnyugati kerületi rekord). 3. Kovács (BBTE) 12.79 m. 4. Kulitz TFSC 12.75 m. A verseny legnagyobb meglepetése a múlt évben még ifjúsági Horváth nagyszerű eredménye.

200 m-es sikkfutás. Bajnok: Gerő MTK 22.5 mp. 2. yilöz Szalai BRTE

A MAV. filharmonikus zenekar új szezonja előtt

A Máv. filharmonikusok hatalmas együttese, — ez a ma már 80 tagot egyesítő és komoly művészi feladatok megoldására érett zenekar az ősszel meginduló új szezonjában kilencedik esztendőjébe lép. Nyolc esztendő küzdelme és kibontakozó sikere, kulturális eredménye hagyott nyomott az elmúlt nyolc esztendő történetében. Nyolc hatalmas, egyre emelkedő lépés ez a nyolc év!

Boldogan és büszkén tekinthet vissza ez a zenekar elmúlt nyolc esztendőjére. Egy, akadályt nem ismerő, szuggesztív akarat, — ugyszölván semmiből hirtelen életre ezt a zenekart. Egybefonódott egy kis tábor, amelyet összefogott a művészet önzellen imódata és a rendíthetetlen hit: emelkedni fel a tiszta művészet magaslati felé!... És boldogan és büszkén érzi a tábor és vezetősége, hogy min-

22.7 mp. 3. Paku TFSC 22.9 mp. 4. Gyenes MTK.

Magasugrás. Bajnok: Késmárki Kornél BBTE 188 cm. 2. Bódossy Pécsi EAC 188 cm. 3. Orbán BBTE 188 cm. 4. Stumpf KEAC 182 cm.

110 m-es gátfutás. Bajnok: Langmayer Reichsbund (Wien) 15.6 mp. 2. Kovács BBTE 15.7 mp. 3. Deschka Reichsbund (Wien) 15.8 mp.

Diszkoszvetés. Bajnok: Donogán BTC 45.74 m. 2. Remetz RAC 44.49 m. 3. Dr. Darányi MAC 42.55 m. 4. Kulitz TFSC 42.08 m.

400 m-es síkfutás. Bajnok: Zsitvay BBTE 49.8 mp. 2. vitéz Szalay BBTE 50.6 mp. 3. Lázár KEAC 50.8 mp. (Déli kerületi rekord.) 4. Barsy BBTE.

Hármasugrás. Bajnok: Bácsalmásy Péter TFSC 14.12 m. 2. Zsuffka MAC 13.70 m. 3. Somfay MAC 13.65 m. 4. Fekete UTE 13.52 m.

10.000 m-es síkfutás. Bajnok: Hevele Soroksári AC 32 p. 44.4 mp. 2. Németh MTE 32 p. 48.6 mp. 3. Szilágyi Ceglédberceli Levente E 32 p. 55.6 mp. (Déli kerületi rekord.) 4. dr. Szerb Miklós MAC 33 p. 52.8 mp.

400 m. gátfutás. Bajnok: Nagy MAC 57.4 mp. 2. Héjjas BAEC 58 mp. 3. Somfay MAC 58 mp. 4. Kovács BBTE Somfay az utolsó gátiig vezetett és biztos győztesnek látszott. Itt erejével teljesen elkészült és Nagy megelőzte. Héjjas mellbedobással lett második.

A Szent István vándordíj végleges állása: 1. a BBTE 45 ponttal, 2. a MAC 44 ponttal, 3. MTK 14 p. 4. Soroksári AC 11 p. 5. TFSC 9 p. A tíz bajnokság közül hármat a BBTE, kettőt a MAC, egyet pedig az MTK, a BTC, a Soroksári Atlétikai Klub, a Testnevelési Főiskola, illetve a bécsi Reichsbund vitt el.

Spanyol futballisták veresége Budapesten

Budapest—Madrid 2:0 (1:0)

A magyar csapat nagy fölényrel biztos győzelmet aratott

(A Debreceni Újság tudósítójától.)

Az őszi futballszezon megnyitása. A messziről jött nagy hírű spanyolok, akik az angolokat is elverték. (Igaz ezt klubcsapatokkal a magyarok is megtették már) Zamora a világ legjobb kapusa. Huszezer néző.

Ilyen körülmények között valóban nagy diadalnak számít, hogy a magyar kombinált fölényes játékban biztosan győzte le a nagy hírű spanyol csapatot.

A budapesti kombinált nem eredeti felállításban játszott. Szedlacsik és Uváry betegsége miatt ni embereket kellett állítani. De hai volt Borcsánnyival és Avarral is. Előbbinek derék utóbbinak láb fájtása volt. Ők azonban vállalták a játékot, míg a kapuba Aknai, balösszekötőbe Turay, az ő helyére pedig Kalmár állott be.

A magyar csapat nagyszerű játékot produkált, ami főképp a kitünően játszó halvesor érdeme volt. A fiatal Sárosi játéka szakértői szemmel

néze is olyan magasztosot ér el amitka a tehetségekben gazdag magyar futballban is. Mellette Lázár is teljes értékű harcos volt.

A védelemnek nem volt dolga. A csatársorban a balszárny Turay—Hires lendületes és gyors volt, de a öbbsiek is kielégítették.

Az első félidő 26. percében Tancos hátulról kapott labdával lefut, ivelten cenez, amire Kalmár jó tempóban érkezik és az egyik sarokba helyezkedő Zamora mellett a másik sarokba fejezi az első gólt. Igazi profigól.

A második félidő 12. percében esik a második gól. Zamora és a bekk nem értik meg egymást és a hátraadott labdát a kapus elnézi és a szemfüles Kalmár hálóba gurítja 2:0.

A spanyol csapatban csak a védelem dolgozott lelkesen. Zamora csalódást keltett.

Aradon könnyen győzött a tartalékos Bocskay

Bocskay—Glória 3:0 (2:0)

Aradon vendégszerző volt vasárnap a Bocskay csapata s bár különböző okok miatt nem utazhatott teljes csapatával, tartalékosan is fölényes győzelmet aratott a mérkőzésen.

A szítáló esőben lefolyó mérkőzésre a debreceniek a következő felállításban álltak fel: Budai—Remmer, Kutik—Turahányi Móré, Palotás—Markos, Mátéffy, Ormós, Hevesy, Varga.

Az első félidőben nehezen kap lábra a Bocskay. Szerencsére Markosnak megy a játék és így eredményesek tudnak lenni. A 17. percben Markos lefutás után head és a befutó Mátéffy nagy erővel gólt rúg 1:0. A második gólt Markos II-esből rúgja a 42. percben.

A második félidőben is a Bocskay van támadásban. Különösen a halvesor játszik jól és tömli a csatársort labdával. Eredmény azonban csak egy ízben adódik Markos kitéréséből a 17. percben. A további idő mezőnyjátékkal telik el.

A Bocskay csapatában csak a „csikó-halcsor” játszott jól. Külön-

sen Móré, de Turahányi és Palotás is tehetséges futballisták, akiknek összekovácsolódása megoldja a sokat szidott halvesor problémáját. A mérkőzésben Remmer zsenije játéka kellemtelenül hatott. A csatársorban a jobboldal jól, a baloldal meg csakul játszott. Ormós a középben lendületesen és ügyesen irányított.

Súlyos vereséget szenvedett a DVSC a vasutas bajnokságban

A debreceni amatőr futball nyitóját szomorúan jellemzi a DVSC vasárnapi veresége amelyet a békéscsabai Cs. MÁV csapatától szenvedett el a Diószegi úti pályán. A csapat lélektelen és felkészületlenséget mutató játéka annál kirívóbb, mert győzelem esetén a DVSC visszakerült volna a vasutas első ligába, amit a debreceni sportközönség el is várt volna a kivételes helyzetben levő DVSC-től.

A Csabai MÁV kitünően játszó fiatal együttese 4:0 (2:0) arányban győzedelmeskedett és a megjelent közönség ünnepelte is őket. Ez után a mérkőzés után bizonyos, hogy debreceni amatőrök küzdelmére nem megy ki a közönség mert nem is érdemes bosszankodni a felkészületlen játékosok csapatodásán.

Barátságos mérkőzések

Székyvár—DTE 6:1. A DTE veresége meglepetés.
DKASE—DVSE 2:0.
Textilgyár—DMTE 0:0

Diadalt diadalra halmoznak a magyar uszók Párisban

Bárány első, Székely második a százméteres gyorsuszásban — Ausztria tizenhárom gólt kapott a magyaroktól

(A Debreceni Újság tudósítójától.)

A párisi Európa-bajnoki versenyek első döntője világraszóló magyar sikert hozott, mert Bárány és Székely révén az első és második helyet szereztük meg a százméteres gyorsuszásban. A magyar gyorsuszók kiválóságát mutatja hogyha kettőnél több versenyző indulnaott volna nemzetenként, akkor a döntő mind a hét helyét magyarok foglalhatták volna el, mert a harmadik helyezést Steiner 1:03 mp-es idejénél Bárányon és Székelyen kívül Vannie II., Szabados, Borsos Vannie I. és Nánássy is jobbat uszók.

A 100 m. gyorsuszás döntőjét hétfőn délután fél négy órakor uszták le a következő eredménnyel: Európa-bajnokok: Bárány István dr. (Magyarország) 59.8 mp. 2. Székely András (Magyarország) 1:00.8 mp. 3. Steiner (Csehszlovákia) 1:03 mp. 4. Peterson (Svédország) 1:03.4 mp. 5. és 6. holtversenyben Haas (Németország) és Lundahl (Svédország) 1:04.4 mp.; 7. Capellini (Olaszország) 1:05 mp.

Ezzel az eredménnyel Magyarország 21 pontot szerzett a Smith Jeremiás által kitűzött vándordíjban, míg legerősebb ellenfele, Németország 2 ponttal kénytelen megelégedni.

Egyelőre A válogatott folytatta a megkezdett győzelmi sorozatot és reméljük, hogy ezután sem tagadja meg magát.

A vízipólók kettős győzelme

A magyar víziló válogatott vasárnap egyik legerősebb ellenfelével a franciákkal került szembe és 12:1 (félidő 5:0) arányban megsemmisítő vereséget mért az otthonában játszó franciákra. A magyar csapat ezzel klasszissal kiemelkedett a mezőnyből. A gólokat Német 4, Kesserű 3, Halassy 3 Véressy 2 dobta.

Hétfőn délelőtt Ausztria volt az ellenfél és mint a MTI távirata tartalmazta a magyar csapat ismét fölényesen győzött és ragyogó játékkal 13:0 (félidő 6:0) aránnyal nyerte meg.

Egyéb eredmények: Németország—Csehszlovákia 3:1 (2:1), Ausztria—Svédország 3:2 (1:1), Hétfőn Franciaország—Svédország 4:4 (1:2), Németország—Belgium.

Vasárnap voltak a 100 m női gyorsuszás előfutamai, amelyek során Lenkei Magda első helyezést ért el 1:11.6 mp-es kiváló idővel, amivel a döntő egyik favoritja lett. A második magyar kiküldött Sinoss Mancsi negyedik helyet ért el és így kiesett a további küzdelmekből.

HÁJDUFÜLD

Szerkesztő: FISSNER KÁROLY.

Tiszántúli Mezőgazdasági

Kamara titkára

KÖZGAZDASÁGI

40-50 filléres árcsökkenések a terménytőzsdén

A szombati árjavulás után hétfőn lényegesen megváltozott az üzlet iránya. A készáruvásáron a buza 40, a zab és az árpa 25—25 fillérrel olcsóbbodott. A határidőknél is nagyobb áresések voltak, amennyiben a decemberi és márciusi buza 60—60 fillérrel alacsonyabb árfolyammal került forgalomba.

A rozsnál 10—15 fillér volt az árcsökkenés, ugy decemberre, mint márciusra, míg a májusi tengerinél 10 fillér volt az árcsökkenés. A lángházból irányzatra az szolgáltatott okot a kenyérmagvaknál, hogy a szombati áremelkedéssel kapcsolatban kissé élénkebb volt a kínálat és akik a készáru piacon nem tudtak értékesíteni, a határidő piacon teljesítettek eladásokat. Az árbiztosítás célját szolgáló eladásokon kívül a külföldi lángházból irányzata is hozzájárult a gabonáinak csökkenéséhez.

A lisztárak nem változtak.

Határidőüzlet:

Buza: december 11.08, 10.95, 70, zárlat 10.69—71, március 12.48, 50, 40, 35, 31, 25, 30, 00, zárlat 11.98—12.00.

Rozs: december 11.45, 25, 30, 40, 36, 30, 20, zárlat 11.15—20, március 12.50, 40, 45, 42, 48, 30, 20, zárlat 12.26—28.

Tengeri: május 13.62, 50, zárlat 13.50—51.

Készáruüzlet:

Buza: tiszai 77 kg 9.00—9.55, 78 kg 9.15—9.70, 79 kg 9.30—9.85, 80 kg 9.40—9.85, tiszai, fejm., pesty., bácskai 77 kg 8.85—9.20, 78 kg 9.00—9.35, 79 kg 9.15—9.50, 80 kg 9.25—9.60.

A különleges tiszai (80 kg) buza 10.00—11.00 P.

Rozs: pesty. 9.20—9.50, egyéb rozs

9.20—9.50, tak. árpa I. 14.50—15.00, tak. árpa II. 14.00—14.25, felv. sör árpa 17.00—19.00, egyéb sörárpa 16.00—17.00, zab I. 17.75—18.25, zab II. 17.25—17.50, ti. tengeri 15.75—16.00, korpa 10.10—10.20, 8-as liszt 15.25—15.75, repce 21.00—22.00, kóles 16.00—17.00, lucerna 80.00—90.00, liborhere 27.00—29.00, szőszöld bükköny 29—31, lenmag I. 24.75—25.75, lenmag II. 23.00—23.25, kék mák 65—67, Vikt. borsó 19—23, expt borsó 16—18, őszi borsó 16—17, fehérbab 18.50—19.00, lenese, kis 22—28, lenese, nagy 31—40, sz. répaszel 9.50—9.75.

Valutafolyamok

Páris 20.14 és háromnegyed, London 24.95, Newyork 518.87 és fél, Milánó 26.88, Madrid 45.50, Amsterdám 207.20, Wien 72.25, Szófia 3.71, Prága 15.24, Varsó 57.60, Budapest 90.02 és fél, Belgrád 9.05 és fél, Bukarest 3.05 és fél.

Budapesti állatvásár

A hétfői vágómárvásárra felhajtottak 206 vágómárvát. A vásár irányzata változatlanul lángha volt s a csekély forgalom miatt az árak csak névlegesek. Őkür középminőségű 56—76, gyengébb 44—54, bika középminőségű 55—75, gyengébb 44—54, tehén középminőségű 56—74, gyengébb 38—54, növendékmarha 46—76, kiesontozóval marha 16—36 fillér.

A ferencvárosi sertésvásárra 3500 volt a felhajtás. Eladtak elősúlyban kilogrammonként könnyű sertést 100—108, közepes sertést 108—112, nehéz sertést 111—113, prima keresztzett sertést 114 fillérért. A vásár irányzata vonatott volt.

**Keltető gének
műanyák**
Bérsler Lajosnál
a Csonkatorony mellett

Kedd, augusztus 25.

Budapest. 9.15: A 2. honvédegyaloz-ezred zenekarának hangversenye. — Kármagy: Szegő Sándor. 1. Mozart: Török induló. 2. Lincke: Nyári kedv, keringő. 3. Cooper Henrik: Szép Annuska, Vigopera-nyitány. 4. Kienzl: Der Klugein operából ábránd. 5. Markó Andor: A táncoló cigány. 6. Orosz: Tűz: Románs, trió. Előadja hármán Rohmann Henrik, gordonkán Varga Ferenc, hegedűn Józsa Kálmán. Sydney Jones: A görög rabszolga, operatársulatok. 8. a) Kola József: Egy régi nótát hoz át Budáról a szél, tangó; b) Lengyel Emil: Nincs itt baj, foxtrött. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 11.10: Nemzetközi közí vizjelzőszolgálat. Vizállásjelentés magyarul és németül. 12: Déli harangszó az egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: Hangverseny. Közreműködik dr. Somogyi Zsigmondné (ének) és Radó Magda (gordonka). Zongorán kísér: Polgár Tibor. 1. a) Ravel: Pavan, b) Cui: Orientale. (Radó Magda). 2. Gounod: Faust, Ekzerzátia (dr. Somogyi Zsigmondné). 3. a) Schubert: Ave Maria; b) Schubert —Cassado: Allegretto grazioso (Radó Magda). 4. a) Mascagni: Parasztihecsü-lés, Santuzza áriája, b) Puccini: Tosca, ária (dr. Somogyi Zsigmondné). 5. a) Vecsey: Valse triste, b) Popper: Reigen (Radó Magda). 6. Wagner: Tannhauser, Erzsébet áriája (dr. Somogyi Zsigmondné). 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, vizállásjelentés. 2.30: Hírek, élelmiszerárak, árfolyambírek. 3.30: Meseóra. 1. Az igazi jóbárát. Irtó és felolvassa: Somfay Margit. 3. Margit néni rádió-füzetéi. Felolvassa: Radó Árpád. 5.30: Semmi sem új a nap alatt. Dr. Vértés József előadása. 5.30: Magyar nóták. Előadja: Orbán Sándor és Rigó János cigányzenekara. 6.30: A Maudits szalonzenekar hangversenye. a Dunakorzó-kávéház és a Pilseni Étterem közös tereasztról. 1. Lehár: Éva, keringő. 2. Erkel: Bánk-bán, ábránd.

3. Strauss János: Cigánybáró, egyveleg. 4. Bacchicha: Vidula mia, tangó. 5. Lorento Un mirage, tangó. 6. Paul Semmler: Alhambra. 7.30: A sajtó és a fényképezés. Kozsacek Elek előadása. 8: Az Operaház tagjainak alakult zenekar hangversenye. Vezényel Deutsch Antal. 1. Weber: A szellemek ura, nyitány. 2. Bartók: Román táncok. 3. Mozart: Es-dúr szimfónia. 4. Brahms: IV. szimfónia (e moll). E hangverseny szünetében: Időjelzés, hírek, ügétőversenyeredmények. A hangverseny után: Időjárásjelentés. Majd: Farkas Jenő és cigányzenekara-nak hangversenye a Spolarich kávéház-ból.

Vásárok jegyzéke

Augusztus 25-én. Csicszeg (sertés-vásár nincs), Iván, Jánoshalma, János-ház (sertésvásár nincs), Körös-hegy, Letye, Rum (sertésvásár nincs), Szabadhidvég (sertésvásár nincs), Toponár (sertésvásár nincs), Vásárosbéc (sertésvásár nincs), Vesz-prémvársány. Kirakodóvásár: Buda-pest, Szécsény. Állatvásár: Tata. **Augusztus 26-án.** Kiskunhalas, Tiszabercel. Kirakodóvásár: Budapest, Tata.

Padlólakkok
speciális minőségben, magas fényű, a legszebb színekben, olcsó árban kapható

STERN festéküzletben
Piac-utca 10 szám.

Bikával szemben. — Ugyanott biztosítási iktószert vásárolhat olcsón, poloska, svábhógar, pal-kánvítésra.

Fülszó és Próbászka
cég, MESTE-UTCA 23.

Két
nő házmesterséget válla-l, vagy lakásért takarítást, mosást, varrást vállal. Barna u. 14. 375

Jócsaládból
nő elmenne kis családhoz. Főzést vállalja — szerény fizetésért vi-dékre is. Csillag-u. 24. 1353

Fiatal
árva leány, jól főz, varr, elmenne házzve-tőnőnek, házi kisasszony-nak. Garda Amália, Szibalom. 1285

Felénemű varrást
uri házaknál vállal 1 pengő 50 fillérért naponta özv. Laczilus Jánosné, Kécs u. 26. 1345

Allást kereső férfiak

Perfekt
uri, női fodrászsegéd alkalmazást keres, vi-dékre is. Vadas, Wittmann fodrász, Uifelhértó. 1351

Érettségizett
középkori iparos azonnali beléssel irodat pénzbeszedő, raktárnoki vagy ezekhez hasonló alkalmazást keres Debrecenben és környé-kére, vagy gazdaságban minden elfogadható fizetésért. Szives megke-reséseket. Szerény igé-nyűre jellegre a kiadó-hivatal továbbít. 335

Óvadékkal
(ötész pengőig) szerény állást vállalk. Simon, László u. 13. 393

Betöltendő állás férfiaknak

Négy
polgárit végzett fiu motorszereelő, vagy mű-asztalos tanulónak el-menne. Cim a kiadóban 1349

Megbízható
házaspár házmester-nek felvétetik szeptem-ber 1-re. Rákóczi u. 22 1353

Nőtlen szabósegéd
24-30 éves, aki az angol uriszabóságban jár-tas, a reverenda, címada készítésben, a palástok készítése begyakorlá-sában készséges tud lenni, havi díjazás mel-letti örökös munkát nyerhet. Hódmezővá-sárhelyen Szántó József angol uriszabó- és papiszabócégnél. Bővebb felvilágosítás Debre-cenben Tóth József an-gol uriszabómesternél, Csapó utca 59. 242

Házmeesterpár,
hol az asszony gyakor-olt takarítónő és vi-xelni s tud, fizetéssel felvétetik. Jelentkezé-sük 9-10 óra között: Piac u. 60., Garage-iroda. 1098

Pincelakást,
utcai, világosat, adnék gyermektelen, tisztés-séges, keresettel bíró házaspárnak, melynek ellenében az asszony idősebb, magános házaspár részére a házi teendőket elvégezné. Széchenyi u. 51. 392

Kereslet

Csemegezőlöt
nagy tételekben terme-lőktől veszek. Weisz Mihály, Csapó-utca 9. 376

BUZAALJAT,
külest, repceliat ug-kisebb, mint nagyobb té-telben veszek. Apafi-utca 20 4419

Dinamó.
varrógép hajtáshoz, jó állapotban levő megvé-telre kerestetik. Boldog-falva-u. 4. 254

Szőnyeg
és ebédő kerestetik megvételre, címet, aján-latot a kiadóba kérek „Szőnyeg” jellegre. 1201

Kiadó lakás

Kiadó
azonnal 2 szobás, modern lakás garzonok vagy fiatal házaspár-nak. Péterfia-u. 46 1354

2 szoba,
konyhas villalakkás bu-torral, vagy anélkül ki-adó, esetleg szobán-ként butorozva is. — Fürdőszoba, városi viz-gáz, villany. Poroszlav-ut 40. 1350

Azonnal
kiadó háromszoba, elő-szoba, mellékhelyisé-gek. Viz bevezetve. — Száraz. Kölcsey-utca 18. szám. 1355

Kiadó
2 utcai szoba, mellék-helyiségekkel. Zöldfa u. 10. szám alatt, azon-nal. 324

Négyszobás
hallos urlakás novem-berre kiadó. Rákóczi 4. I. em. balra. 1340

Kiadó
egy szoba, konyha, — speiz szeptember 1-re Hortobágy ut 5. 1334

Ujonnán
festett kényelmes há-romszobás, fürdőszobás utcai lakás olcsón azon-nal kiadó. Csokonai u 44. 777

Ötszobás
modern másodemeleti lakás azonnal kiadó. — Piac utca 68. V

Pincelakás
kiadó. Mester-utca 29. 1308

3 szobás
komfortos lakás kiadó, esetleg azonnalra is Garainál, Hunyadi utca 17. V

Kiadó
két szoba, előszoba, — konyha, speiz, ur lakás szeptember 1-ől. Varga utca 41. szám. 1168

Irodának
vagy rendelőnek kivá-lóan alkalmas 1 emele-ten utcai fronttal 3 nagy szoba azonnal ki-adó. Megtekin hétfő dé-lután 4-5-ig Kossuth u. 9. Burián. 1169

Egy
szobás lakás kerítel ki-adó. Széchenyi ut 13 1157

Öt szobás
komfortos lakás Péterfia-utca 16. sz. keresztmü-le ben. kerthasználattal november hó 1-re kiadó. Értekezni — dr. Gergely Jenő ügyvédnél. Piac u. 16. szám. 1160

Kiadó
szoba, konyha, speiz, — fűskamara azonnal, Szoboszlói ut 20. 1159

Egy
szoba, konyha, kamara szeptember 1-re kiadó. Bujdosó u 36. 1184

Kiadó
2 szobás, mellékhelyisé-gekkel, ur villalakkás no-mberre, Malom, kór-ház, posta közelében. — Böszörményi ut 45. 1185

Egy
szoba, konyha kiadó. — Teleki u. 5. 1080

4 szobás
komfortos lakás novem-ber 1-re kiadó. Jókai u. 6. 1239

2 nagy szoba,
előszoba, konyha, kama-rából álló lakás azonnal kiadó. Kossuth u. 25. 1241

Négyszobás
utcai modern lakás föld-szinten, 4 szobás ur lakás a II. emeleten, 2 szobás garzon lakás az I. emeleten, a kétszobás lakás az udvarban ki-adó. Kossuth u. 39. sz. alatt. Bővebbet házmesternél. 1231

Háromszobás
lakás Batthyány 14. sz. alatt kiadó. 4703

Modern
három szobás utcai la-kás novemberre kiadó. Hüvelyes 10. 1189

Kiadó
kétszobás és egy szo-bás lakás, egybe mint háromszobás is. Hat-van u. 55. 387

Kettő
vagy műhelynek kiadó. József kir. herceg utca 44. 391

Kiadó
november elsejére elő-szoba egy szoba, kony-hával, de lehet kettő szobának, van hozzá különálló konyha, pince Kishegyesi ut 19. sz. 1886

APIRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 10 szög hétköznap 50 fillér, vasárnap 70 fillér és egyestire két reggeli lapban, a Debreceni Újságban és a Debreceni Független Újságban jelenik meg.

Testesebb tétivel szecelt szavak duplán számítanak. — Jelöl: H: Hirdetés; M: Mester; A: Állás; N: Nő; F: Férfi; K: Kereslet; P: Pénz; T: Tétel; S: Szó; B: Betöltendő; C: Cím; D: Dátum; E: Esetleg; G: Garzon; H: Ház; I: Irodák; J: Járás; L: Lakás; M: Munka; N: Nőtlen; O: Öt; P: Pár; R: Rész; S: Szó; T: Tétel; U: Utca; V: Villany; W: Wé; X: X; Y: Y; Z: Z.

Levelzés
AROMAS,
zamatoskávét. Király üzletben vevő előtt pörkölik. Dé-
-enfeld-tér 11.

Elég volt a magány!
Megismerkednék hoz-zám illő középkori fér-fival, ki nem hozománya vágyik, de nyu-godt és megértő nőre, házasság céljából. — Jelige: „Elég volt a magány”. Levelket e lap kiadójába kérem. 383

Betöltendő állás nőknek
Jócsaládból
való zsidó lányt, ki ugy a háztartásban, mint fűszerszakmában meg-felelő jártassággal bír, keresek. Fizetés személyes megjelenés ese-tén megegyezés sze-rint. Özv. Kovács Mór-né, Hajdusámson. 381

Egy
jól főző fiatal minde-nes szakácsnét keresek szeptember elsejére. — Cim: Török Bálint-utca 18. I. emelet. 1359

Mosónő
2 pengő napi díjért ház-hoz megy. Városház trafik, Piac utca. 284

Főzni
is tudó mindenest keresek szeptember 1-re — Ladányi, Svetits bér-ház, V. em. 3. 1360

Középkori
házikisasszony felvé-tetik. Jelentkezni dél-előtt, Péterfia 31. 871

Allást kereső nők
Fiatal,
jobb házmesterpár, az asszony vikszelni tud, állást keres, a férfi vagy söfför, vagy bár-milyen hasonló állást vállal. Cim a kiadóban 1345

